Midwest Inter. Library
5721 Cottage Grove Ave.
Chicago, Ill. 60637

CENTER FOR RESEARCH LIBRARIES

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches Located
in All Principal Cities of the
UNITED STATES
840 West 33rd Street,
Chicago, Ill. 60608
Telephone: (312) 927-4789

PRICE 40 CENTS | SAUSIS - JANUARY | NR. 1

ŽMOGAUS TEISĖS

Rašo Zigmas Gura

Šiuo metu, kaip visur kitur, ir čia JAV laikraščiuose dažnai aptariama "human rights". Ypatingai tai išpopuliarėjo po Helsinkio tautų konferencijos, kur, pasirašant sutartį, tapo primintа Rusijos bolševikinei valdžiai, kad ir ji turėtų paklusti šiam žmoniškumo ir tolerancijos reikalavimui. Kaip tiktai dabar Bielgrado tautų konferencijoj, nagrinėjant klausimus, kaip gyvenime vykdoma Helsinkio sutartis, aiškėja visa eilė faktų, kad Rusijos bolševikinė valdžia, nors sutartį pasirašė, bet ja vadovautis nelinkusi ypatingai tais klausimais, kurie jai nepatinka. Taigi ji laužo ir šią sutartį, kaip ir visą laiką laužė visas sutartis anksčiau. Bolševikinės Rusijos atstovas Bielgrado konferencijoj aiškinasi, kad, esą, ir pas vakariečius visaip pasitaiko, taigi nusikalstama žmogaus teisių normoms. Be to, esą, tai jų vidaus gyvenimas ir todėl kiti neturi kištis. Jie, kaip nori, taip ir tvarkosi. Žinoma, yra didelis skirtumas, - jei čia kas ir nusižengia prieš žmogaus teises, tai tik kaip pripuolamas įvykis, provokacija, nesusipratimas, klaida, asmeniškumas ar kitos žmogiškos silpnybės, o pas bolševikus teroras ir persekiojimai vykdomas pagal sistematišką planą.

Žmogaus teisės pirmą kartą deklaruotos 1789.VIII.27 Prancūzijoj ta prasme, kad asmuo turi pirmesnes ir aukštesnes teises negu valstybė. Šias idėjas prancūzų visuomenėj pribrandino jų rašytojai ir filosofai- Montesqieu, Voltaire ir Rousseau. Ir Lietuvos Steigiamojo Seimo 1922 metų konstitucijoj garantuota visų piliečiu lygybė prieš įstatymus be lyties, kilmės, tikybos ar tautybės skirtumo, asmens neliečiamybė, tikėjimo ir sąžinės laisvė, susižinojimo paslaptis, žodžio, spaudos, susirinkimų ir draugijų laisvė. Panašiai deklaruota Tautų Sajungos ir taip yra JAV konstitucijoj įrašyta jau 200 metų atgal, sekant čia minimas Prancūzijos idėjas ir Prancūzijai pagelbėjus JAV nepriklausomybės kare su Anglija. Bet, žinoma gyvenime visur visaip pasitaiko. O pas bolševikus, kaip ir visa kita, taip ir žmogaus teisės, tik pasityčiojimas iš jų. Bolševikai ir savo konstituciją irgi papuošė panašiai gražiomis frazėmis, bet kas pabando ten pagal tai gyventi, susiduria su karčia tikrove. Andre Gide, prancūzų žymus rašytojas, filosofas, Nobelio laureatas, buvo susižavėjęs komunizmo bandymu, bet 1936 metais, po kelionės į Tarybų Rusiją pakeitė nuomonę ir savo nusivylimą tarybine santvarka išdėstė knygoje "Le Retour de l'U.R.S.S. tarp kita ko ten yra pasisakęs, jog:" Aš abejoju, ar yr kur šalis, kur žmogaus siela būtų tiek pavergta, kaip Sovietų S-goj. Net Hitlerio Vokietijoj pavergimas, priespauda ir teroras nebuvo tiek baisus, kaip Sovietuose." Komunistinės Rusijos slaptosios policijos organizatorius Dzeržinskis vadovavosi principu, kad jei kas veržiasi perdaug galvoti - tokį tuoj sušaudyti. Ir taip 9 milijonai žmonių žuvo per pilietinį karą. Penki milijonai žuvo per pirmąjį 1921-1923 m. badą; Stalino ūkinis kolektizavimas pareikalavo vien per 1932-1933 m. 10 milijonų gyvybių. Be to, 1934-1939 m. "valymas" per 1/2 milijono aukų; o Antrojo pasaulinio karo metu žuvo 30 milijonų. Tai auka komunizmui Rusijoj.

Prievarta tapo įjungtos tautos: Lietuva 2.700.000; Latvija 2.100.000; Estija 1.200 000; Gudija 10.800.000; Ukraina 42.000.000; Kozakija 10.000.000; Gruzija 4.000.000.; Armenija 1.800.000; Azerbaidža -

(Nukelta į psl. 9)

AMBAS. GOLDBERGAS APIE DR. K. BOBELIO DALYVAVIMĄ BELGRADE

Ambasadorius Arthur Goldbergas, JAV delegacijos Belgrade vadovas, sausio 10 d., Washingtone, Valstybės departamento sukviestoje etninių grupių ir amerikiečių organizacijų atstovų konferencijoje, padėkojo dr. Kaziui Bobeliui, Altos pirmininkui, kad nuvykęs į Belgrada aktyviai pasidarbarbavo JAV delegacijai ruošiant pareiškimą Pabaltijo Valstybių klausimu. Ambas. Goldbergas pabrėžė, kad Amerikos delegacija tvirtai gins žmogaus teises, tautų laisvo apsisprendimo teisę, laikysis Pabaltijo inkorporavimo nepripažinimo politikos. Ambas. Goldbergas pažymėjo, jog dr. K. Bobelio dalyvavimas Belgrade parodė visoms tautoms, kad JAV delegacija laiko atviras duris kuo platesniu mastu spręsti pavergtų Europos tautų problemas.

Pats ambasadorius A. Goldbergas atsiuntė padėkos rašta dr. K. Bobeliui.

WASHINGTONAS INFORMUOJA ALTĄ

Valstybės departamento patarėjas Matthew Nimetz Amerikos Lietuvių Tarybai rūpestingai atsiunčia informacijas apie Belgrado konferencijos eigą. Altos pirm. dr. K. Bobelis už tai jam nusiuntė padėkos raštą.

SKLEIDŽIA LEIDINIUS APIE LIETUVĄ

Lietuvių Religinė šalpa, vadovaujama kun. K. Pugevičiaus, plačiai skleidžia anglų kalba leidinius apie priespaudą Lietuvoje. Amerikos Lietuvių Tarybos išleis tos "Lithuania" jau paskleidė apie 1000 egzempliorių.

SIŲSKIME PADĖKAS UŽ FILMĄ

Filmas apie Simą Kudirką buvo milijonais neįkainojama reklama Lietuvos reikalu.

Kad atsvertume galimus nemalonius okupantų ir jų pataikūnų priekaištus filmo kūrėjams ir perteikėjams televizijoje, rašykime padėkos laiškus šiais adresais:

Chicago Sun-Times, 401 North Wabash Ave. Chicago, Ill. 60611

Chicago Board of Education, 229 North La Salle Street, Chicago, Ill. 60601

Allstate Insurance Company, 7770 Frontage Road, skokie, Ill. 60076

WBBM TV 630 North McClurg Court

DIDŽIOJI MŪSŲ SUKAKTIS

Šiemet susilaukėme ypatingos sukakties - 60 metų nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, atkuriant laisvę mūsų tėvų žemėje. Užpildykime sales tos garbingos sukakties iškilminguose minėjimuose. Drauge giliai jauskime, kad šiandien lietuvis savo žemėje negali giedoti himno, kad už laisvesnį žodį jis brukamas į kalėjimus, darbo vergų stovyklas ar beprotnamius, - kad Lietuva yra paversta Maskvos kolonija, kur svetimieji mūsų brolius išnaudoja, kultūriškai skriaudžia ir siekia užslopinti lietuvių patriotinius polėkius rusifikacijos prievarta.

Protestuokime prieš tas neteisybes ir kruvinas skriaudas mūsų tautai, keldami balsą televizijoje, spaudoje, susirinkimuose. Atminkime, kad laimėjimas tepasiekiamas tik dideliu ryžtu ir nepalūžtančiomis pastangomis.

Mes nesame vieni. Lietuvos žmonių laisvo apsisprendimo teisė buvo pabrėžta tarptautiniame Belgrado forume, kur ambasadorius Arthur Goldbergas ir senatorius Robert Dole ryškiai pažymėjo, kad Lietuva, Latvija ir Estija yra okupuotos, kad JAV nepripažįsta jų įjungimo į Sovietų Sąjungą, ir šios valstybės turi teisę į nepriklausomybę. Tas stiprina mūsų viltis ir buria naujoms jungtinėms laisvinimo pastangoms.

Amerikos Lietuvių Taryba jau baigia ketvirtą dešimtmetį ryžtingai vadovaudama Lietuvos laisvinimo darbams. Nuoširdus ačiū už visokiaropą mūsų lietuviškos išeivijos paramą. Amerikos Lietuvių Taryba ir šiuose sukaktuviniuose metuose visus nuosirdžiai kviečia jungtinėmis jėgomis, bendru darbu ir aukomis burtis į Lietuvos laisvinimo gretas. To laukia rusų okupacinio jungo iškankinti pavergti broliai tėvų žemėje. Lietuva vėl turi būti laisva ir nepriklausoma. Laisvės kovą visi ryžtingai tęskime ligi galutinio laimėjimo! Kuo būsime ryžtingesni, tuo sėkmingiau laimėjimo susilauksime, - kuo daugiau tam skirsime lėšų, tuo labiau galėsime išplėsti laisvinimo darbus. Lietuvos žmonės to iš mūsų laukia.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

K. Bobelis

Dr. Kazys Bobelis
Pirmininkas

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTIS

1918 m. vasario 16 d. visos patriotinės lietuvių grupės paskelbė, kad Lietuva pradeda laisvą, nepriklausomą gyvenimą.

Šiandien Lietuva yra Maskvos bolševikų pavergta. Mūsų tėvų žemėje šeimininkauja rusai, išnaudodami kraštą, įvesdami naują spaudos draudimą, patriotus lietuvius brukdami į kalėjimus, vergų darbo stovyklas...

Kaip prieš 60 metų, taip ir dabar visos grupės, visokių pažiūrų lietuviai turime sustiprinti savo laisvinimo pastangas. Jau ketvirta metų dešimtis, kai įvairias patriotines grupes apjungianti Amerikos Lietuvių Taryba sėkmingai veda Lietuvos laisvinimo darbą. Džiugu, kad ALT pirmininkui dr. Kaziui Bobeliui nuvykus į Belgradą ir kontaktuojant JAV delegacijos narius, jam dalyvaujant sen. Dole patariamame komitete, buvo susilaukta tokių Lietuvos laisvei palankių pareiškimų.

Remkime šias Lietuvos laisvinimo pastangas, gausiai dalyvaukime VASARIO 16 d. minėjimuose ir siųskime aukas AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI (2606 W. 63rd Str., Chicago, Illinois, 60629), kuri, apjungdama įvairias mūsų politines, pasaulėžiūrines ir pašalpines grupes, sėkmingai vadovauja Lietuvos laisvinimo darbui.

Povilas P. Dargis
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Prezidentas

SANDARA THE LEAGUE
LITHUANIAN NEWSPAPER

Published Monthly by the
Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA

Second-class postage paid at Chicago, Illinois

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone YArds 7-4789

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year $7.00
In Foreign Countries per year $7.00

UŽSAKYMŲ KAINA:
Suvienytose Valstybėse metams $7.00
Užsienyje metams..... $7.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America. The views expressed in contributed articles are those of their authors and not necessarily shared by the Editorial Board.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara
Lithuanian National League of America

CENTRO VALDYBA:

Povilas P.Dargis, pirm.
Aleksandras Chaplikas, Pirmasis vice-pirm.
Grožvydas Lazauskas, sekr. ir redaktorius
Hilde Kuziene, išd.
Juzė Gulbinienė, išd.pav.

VICE PIRMININKAI:

Alena Devenienė
Casey Oksas
dr.Alg.Budreckis
Vytautas Uznys
Vladas Baierčius
Dr.Vyt.Dargis

Teisinis patarėjas:
dr.K.Šidlauskas

IŽDO GLOBĖJAI:
J.Kapačinskas
H.Čižauskienė
H.Buchinskienė

KONTROLĖS KOMISIJA:
Ona Jagėla
Ant.Sukauskas
Julius Kuzas, jr.

ŠVIETIMO KOMISIJA:
Bronius Bajerčius
Ant.Andriulionis
Edwina Yankus

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA

A.L.T.SANDAROS CENTRO ADRESAS:

840 West 33rd Street,
Chicago, Illinois, 60608

Telefonas:

(312) YA 7 - 4789

BROCKTON, MASS.

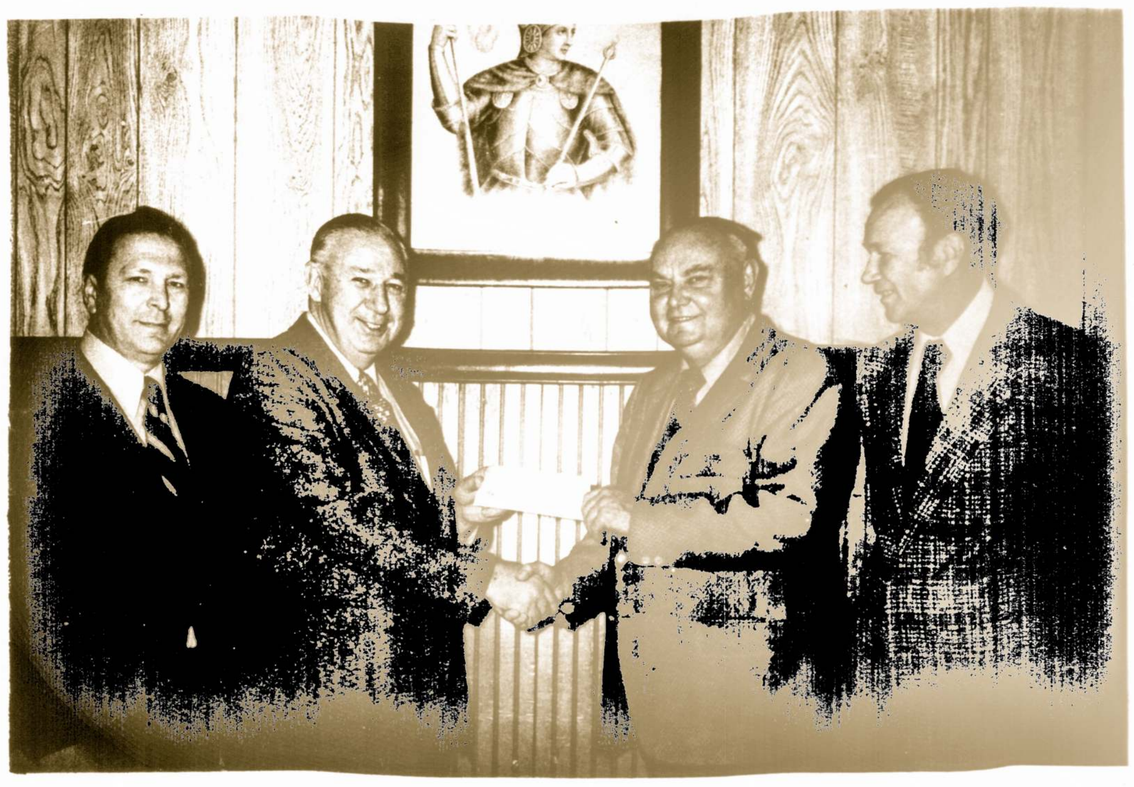

BROCKTON, Mass. Nuotraukoje (iš kairės į dešinę): Sandaros 24 kuopos sekr. Viktoras Brandtneris, kuopos pirmininkas Paul Gagel, National Executive vicepresident Aleksandras J.Chaplikas, kuopos direktorius Vytautas Baškauskas. (Nuotrauka Ed. Strazdo)

On Sunday October 23, 1977, the Sandara national executive vicepresident Alexander J. Chaplik went to visit Sandara Lodge # 24 of Brockton, Mass. While visiting there the president of Lodge # 24, Mr. Paul Gagel presented, the executive vice-president with a check for $ 1,000.00 to be used for the building fund, to improve our Chicago headquarters building. (Picture by Ed. Strazdas)

Brocktono jaunimas demonstracijose — Nuotrauka Lino Meilaus

ŽMOGAUS TEISĖS

(Tęsinys iš pusl.1)

nas 3.700.000; Uzbekija 8.100.000; Turkmenija 1.500.000; Kirgizija 2.000.000; Tadžikija 2.000.000; Moldavija 3.572.000. Taip pat bolševikinės karo mašinos replėse vienodoj vergijoj laikoma Lenkija 32.807.000; Rytų Vokietija 17.250.000; Čekoslovakija 14.467.000 ir Vengrija 10.331.000. Vienodai ir rusų tauta 130 milijonų laiko save pavergta nedidelio bolševikų despotų būrelio. Tai liudija tikrai garbingi rusų tautos atstovai, jau labai daug iškentėję nuo bolševikų valdžios. Nobelio laureatas Solženicinas- liberalas, dešinės sparno savo griežtais pasisakymais, tarsi, kompetentingai suprantąs rusų tautos kančias ir tikras aspiracijas ir negailestingai smerkiąs bolševizmą. Ir kitas Nobelio laureatas mokslininkas, Saharovas, kairesnių pažiūrų, vis nuolat trumpai aiškiai formuluojąs tylinčios, bet nepatenkintos rusų tautos nepalaužiamą priešingumą komunistinei diktatūrai. Ir generolas Grigorenko nepaliaująs kelti balsą dėl įvairių komunistinės valdžios žalingų darbų ir vis reikalaująs daugiau laisvės. Ir, pagaliau, net komunistas Medvedevas aiškiai prisidedąs ir remiąs čia minimų disidentų pažiūras. Pačio Stalino dukra, pabėgusi iš "komunistinio rojaus" irgi panašiai paliudijo Rusijos vaizdą, esą, Rusijoj laikraščių neskaito ir žiūri į juos su pašaipa; jos draugai ne iš partijos elito, bet buvę mokslo draugai ir mokslo personalas; jaunimas yra opozicijoj režimui, - jis nori laisvės pareikšt savo nuomonę, nori demokratinės tvarkos, ne vienos partijos, ir nori laisvų rinkimų. Visi jie už tai, kad visos tautos galėtų laisvai ir nepriklausomai pačios savimi rūpintis.

Stalinas specialiai kaltas ir dėl didžiausių lietuvių tautos nelaimių: panaikino Nepriklausomybę, įsakė įvykdyti masinius žmonių areštus, žudynes ir deportacijas. Bet jis taipgi likvidavo ir visus vyriausius bolševikų vadus, komunizmo teoretikus, taigi savo draugus: Trockį, Buchariną, Kamenevą, Rykovą, Krestinskį, Zinovjevą, artimą savo bendradarbį Kirovą ir daug kitų. Paliko tik Molotovą ir Kaganovičių, gal tik todėl, kad abu buvo vedę pastarojo seseris. Čia paminėtus bolševizmo vadus jis nužudė, kad nebūtų jie jam konkurentai ir pats pasiskelbė generalisimus ir apsikarstė ordenais. Be to, Stalino įsakymu nužudyta daug raudonosios armijos vadų- maršalas Tuchačevskis ir dar 7 generolai ir daug kitų, pasirėmus vokiečių tyčia sufabrikuotu melu, kad nusilpninti Rusiją prieš sumanytą puolimą. Lenino žmona Krupskaja tvirtino, kad Stalinas pagreitino ir Lenino mirtį, jį nunuodydamas. Lenino žmona rėmė Zinovjevą prieš Staliną. Ir pats Leninas laikė Staliną peržiauriu ir įspėjo kitus dėl jo. Bucharinas Staliną vadino intrigantu be principų ir Dzingischanu (mongolų vadas, pasižymėjęs žiaurumu) ir kiti jį lygino su caru Jonu žiauriuoju. Leninas savo testamente Buchariną vadino "partijos numylėtiniu". Taigi pasaulis mato, kad iš komunizmo nieko neliko, vien tik nuoga jėga, teroras ir melas.

Kaip mūsų žemelė su saule ir daug milijonų kitų planetų lekia nepaprastai pašėlišku greičiu begalinėj erdvėj, laikydamasi atitinkamų dėsnių, taip ir istorijos girnos mala panašiai, laikydamosi irgi tam tikro dėsningumo. Taigi, ne tik Rusijos didžiojoj revoliucijoj išžudyti jos vadai bei daug milijonų visiškai nekaltų žmonių, ir Prancūzijos didžiojoj revoliucijoj ir Kinijoj ir kitur įvyko panašiai. Ir rusų carą nuvertė ne bolševikai, jį nuvertė nuosaikus demokratinis elementas. Tik vėliau bolševikai savo elgesiu sudarė krašte netvarką, kad užgrobti valdžią. Panašiai ir Prancūzijos didžiojoj revoliucijoj karalių nuvertė nuosaikus elementas, bet vėliau valdžia atsidūrė rankose Dantono, kuris visoj Prancūzijoj pradėjo terorą ir žudynes. Vienok greit įvyko trynimasis jo pačio partijoj. Krito Dantonas. Jį nužudžius iškilo Robespieras. Vėliau ir jis tapo likviduotas. Ir dar žymus jų vadas Maratas irgi nužudytas. Charakteringas įvykis su Chenier Andre Marie 1762-1794m.; gimęs iš tėvo prancūzo ir motinos graikės. Kūriniai atspausdinti tik po mirties išgarsino jį kaip žymiausią XVIII amžiaus poetą. Jo buvęs tarnas Gerard, pirmininkavęs revoliucijos tribunolui, pasirašė mirties sprendimą Chenier, netasižvelgiant, kad pastarojo kuriniai ir pasikalbėjimas savo laiku Gerardui buvo įkvėpę revoliucinių idėjų ir tik tai jį atitinkamai nuteikė. Mat, vėliau Chenier neslėpė savo priešingumo eksternistiniam kraštutiniam terorui. Mums, pergyvenusiems dar žiauresnius XX amžiaus karų ir revoliucijų sunkmečius, itin suprantama ši Chenier tragediją ir jo kaip žmogaus teisių laužymas revoliucijos sūkuriuose. Mat, visuomet revoliucijų metu gaunasi ir didžiai beprasmė padėtis, - kovojama už žmogaus teises ir kartu mindžiojama tos žmogaus teisės per nesusipratimą, ar per nesąžiningą prisiplakelių blogumą asmeniškais, demagogiškais ar kitokiais sumetimais. Ir ramiu taikos nerevoliucijos metu kiekvienoj veikloj pasitaiko, žinoma tik rečiau, panašių klaidų, nesusipratimų, kerštavimų ar egoistiškų ir kitokių pokštų. Ir Prancūzijos didžioji revoliucija baigėsi tuo, kad Napaleonas, nepasitenkindamas Konsulo, kariuomenes vado ir revoliucinės valdžios pastumdėlio darbo (mat, jį vis kviesdavo su kariais prireikus tvarkai palaikyti) sumanė pats, kaip Rusijoj Stalinas, pasiimti visą valdžią į savo rankas, pasiskelbti imperatorium ir pradėti užkariaut vieną valstybę po kitos ir brolius ir generolus skirti karaliais. Ir tiek įsidrąsino po daugelio pasisekimų, kad liepė pagamintì medalį su užrašu: "Tau, Dieve, dangus, o man žemė." Deja, irgi baigė liūdnai, pralaimėjo, daug norėdamas, ir mirė ištremtas šv. Elenos saloj. Vienok, nežiūrint daug pralieto be reikalo kraujo, Prancūzijos didžioji revoliucija žmonijai paliko didžiosios reikšmės žmogaus teisių normas. Ką gi paliks žmonijai Rusijos didžioji revoliucija? Spėlioti nelengva, o kitą kartą numatyti ateitį visiškai nėra jokių ryškesnių galimybių šia ar kita kryptimi. Aš linkėčiau pasaulinę valstybę demokratiniais pagrindais. Kas liečia komunizmą, kuris jau tvarko didesnę žmonijos dalį, komunizmo vardu, tai žmonijai irgi ne naujiena. Tai joks komunizmas. Tai tik komunizmo vardas, šiaip ten didžiausias ir žiaurus neteisingumas ir melas. Tikras komunizmas, sako, buvęs praktikuojamas pirmųjų krikščionių katakombose. Įvairiu laiku įvairios religinės sektos ir pavieniai asmens bando pakartoti tikrą teisingą komunizmą ar bent knygose aprašydami surasti pasekėjų. Deja, tai dar tik svajonė. Prel. Krupavičius, krikščionių demokratų partijos vadas, pasitaręs su vyskupais, buvo įteikęs Lietuvos komunistų partijos centro komitetui memorandumą tikinčiųjų ir netikinčiųjų komunistų bendradarbiavimo reikalu. Suprantama, kad apsaugoti lietuvius nuo perdidelių kančių, bandyti sugyventi su komunistų valdžia. Deja, lietuvių tauta permaža, kad bolševikas užsikabintų ant tokios meškerės. Lenkams, kaip žymiai didesnei tautai, vadovaujant kardinolui Višinskiui, sekasi iš tikro daugeliu atvejų sugyventi su komunizmu, nors dažnai irgi su sunkiais pergyvenimais.

(Pabaiga)

##
STATYKIME MYKOLUI VAIDYLAI PAMINKLĄ. Reikalinga ir jūsų auka. Aukas siųsti "Mykolas Vaidyla Memorial Fund" vardu į Chicago Savings & Loan Ass'n, 6245 So. Western Ave, Chicago, Ill. 60636, sąskaitą #74300-3.
##

ALT SANDAROS 24 KUOPOS 1978 METŲ VALDYBA

Brockton, Mass. Šiems metams išrinkta kuopos valdyba tokios sudėties:
Pirmininkas - Vytautas Baškauskas,
Vice pirm. - Joseph Mikal,
Sekretorius- Viktoras Brandtneris,
Finansų sekr. -Petras Viščinis,
Iždininkas - John Pašakarnis,
Direktoriai:
Bronius Aukštikalnis,
Julius Balutis,
John Lenkauskas,
Kontroles komisija:
Thomas Pileski,
Antanas Pribash,
Albert Tamulevich.

****
REMKITE "SANDARĄ" ir visus tuos, kurie skelbiasi Sandaros laikraštyje
****

SVEIKATA BRANGUS TURTAS

Rašo Dr. A. J. Gusenas

MITYBA NUSTATO VAIKO DANTŲ TVIRTUMĄ

Dažnai girdime motinas sakant, mano vieno vaiko dantukai yra sveiki, o kito tai įra ir pūva be perstojimo. Tai yra labai svarbus pasakymas. Kodėl gi taip yra? Todėl, jog vieno vaiko dantukams montuojantis buvo ganėtinai mineralinių druskų gauta iš motinos kasdieninės mitybos, o kito vaiko buvo trūkumas - nedateklius, motinos kasdieninėje mityboje, už tai ir jo dantukai susiformavo silpni, greitai įranti ir pūvanti.

Būtina žinoti, jog vaiko dantukų tvirtumas priklauso nuo motinos mitybos jai esant nėštumo dienose.

Šiandien yra gerai žinoma, kad vien tik gerai sunormuota mityba, turinti perteklių kalio ir fosforo mineralų, nustato būsimų danties sienelių tvirtumą bei atsparumą prieš burnoje veikiančias bakterijas, o tų bakterijų burnoj yra gausybės.

Tačiau esant trūkumui tų mineralų kasdienėje vaiko mityboje, dantų sienelės susiformuoja silpnos ir jas greitai puvimo bakterijos sudoroja - suardo. Bakterijos sparčiai auga ir veisiasi į tarpdantes įkliuvusiame maiste.

Burnoje gaminančiose seilėse nėra užtektinai alkalinio rezervo, kad galėtų atskiesti ir neutralizuoti susidariusias rūkštis.

Mitybos gabalėliams įstrigus į tarpdantes, prasideda rūgimas ir puvimas, kuris vėliau pereina cheminės reakcijos veiksmą - putrefaction, pagamina bakterinių perų lizdus, kurie net ir labai dažnai veik visą dantų aparatą suardo, ne tik augančių vaikų, bet ir suaugusių žmonių.

Nūdien augančių vaikų dantys įra ir pūva ne tik miestuose, bet ir kaimuose, ūkiuose. Ūkininkų vaikai irgi negauna geros mitybos dalykų, kurie turi pakankamą normą mineralinių druskų, būtiniausių augančių vaikų kūno kaulams ir dantims. Už tai ir jų vaikai serga įvairiomis kūno ir dantų ligomis.

Statistikos duomenys rodo, jog 95% mokyklinio amžiaus vaikų turi įrančius, pūvančius dantis, o daugelis iš jų turi net kraujingas dantenas, nepaisant, kad jie ir valo savo dantis su įvairiomis pastomis ir milteliais.

Ar pastos ir milteliai gali vaikų dantis apsaugoti nuo kartozinizmo? Rodos, visai mažai. Dantis apsaugoti nuo irimo ir puvimo gali vien tik gera mityba, o ne pastos, milteliai įvairiais vardais užvardinti.

Mokyklose surinkti statistiniai duomenys rodo, kad vaikai, nors jie mokomi, kaip su dantų šepetuku dantis nuvalyti ir burnos sanitariškumą palaikyti, tačiau vaikams sugrįžus po atostogų atgal į mokyklas ir jų dantis tikrinant surandama vis daugiau ir daugiau kortozinuotų, išpuvusiu dantų.

Tas aiškiai parodo, jog ne šepetukas, ne pastos, ne milteliai apsaugoja dantis nuo irimo ir išpūvų!

Kas yra to viso kaltininkas? Kame yra augančių vaikų dantų apsauga?

Brangūs vaikų augintojai, susikaupkite nors vienai minutei ir pamąstykite gana ištvermingai apie savo augančių vaikų dantų irimą ir puvimą, tada surasite ir teisingą atsakymą.

ŠEIMININKĖMS

KEPTOS ĮDARYTOS SILKĖS

3 silkės
2 svogūnai
1 šaukštas sviesto
1/2 stiklinės džiuvėsėlių
2 kiaušiniai
2 šaukštai aliejaus
maltų pipirų

Silkes, keičiant vandenį, labai gerai išmirkyti, išskrosti ir išimti kaulus, neperskiriant silkes pusiau (odą palikti). Sviestą ištrinti iki baltumo, sudėti suskustus pienius, smulkiai kapotus svogūnus, porą šaukštų džiuvėsėlių, pipirų, viską išsukti ir prikimšti silkes. Įdarytas silkes suvilgyti išplaktame kiaušinyje, pavolioti džiuvėsėliuose ir iškepti aliejuje arba svieste.

MARINUOTOS KEPTOS SILKĖS

4 silkes gerai išmirkyti, išskrosti, supiaustyti į gabalus. Tada kiekvieną silkės gabalą, pavolioti miltuose ir kepti aliejuje. Kai atšala, sudėti į inda ir užpilti marinatą.

Marinatas daromas taip:

2 stiklinės vandens
2 stiklinės acto
12 karčiųjų pipirų
2 lauro lapeliai
5 gvazdikėliai
druskos ir cukraus pagal skonį.

Į išvirintą vandenį pridėti druskos, cukraus pagal skonį, nemaltų pipirų, lauro lapelių, gvazdikėlių ir letai 10-15 min. uždengtame inde pavirinti. Po to sudėti actą, užvirinti ir tuojau atvėsinti.

FRIED BUTTERFLY SHRIMP

8 tbsps. flour
2 tbsps. cornstarch
1 egg white, less or more till batter is of very thick but dipping consistency
1/2 tsp. baking powder
1 lb. fresh, shelled, deveined shrimp, slice across the back but do not cut through completely.

Dip each shrimp into prepared batter and fry in hot peanut oil (at 350 degrees) until nicely browned. Drain on paper towels. Serve with a sweet sauce and hot mustard.

"ŠEIMININKĖMS" skyrių redaguoja Janė Bajerčienė, 871 East 4th St., So. Boston, Mass, 02127. Receptus prašome siųsti jos adresu.

„JEANS" PAKEIČIA „MINI"

Amerikiečių „blue jeans" kelnės arba visas kostiumas pavergė jaunimą visame pasaulyje. Anglijoje 79% jaunų moterų ir mergaičių iškeitė jeans vieton mini. Didelis jeans pareikalavimas yra Italijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje ir anapus geležinės uždangos, įskaitant ir Sovietų imperiją. Rusijoje blue jeans kostiumas, t.y., kelnės ir švarkas vertinamas 150 rublių. Anot sovietų, „supuvusio" vakarų pasaulio įtaka labai greit paveikia sovietiniame kiaute laikomą jųjų jaunimą, kuris, nepaisant priešiškos propagandos, noriai priima buržuazinius papročius. Kita labai vertinama jaunimo gėrybė yra „rock and roll" muzikos plokštelės. Sovietinės valdžios gerai apmokamų muzikų kūryba jaunimo nevilioja.

SOVIETUOSE AUTOMOBILIS — LIUKSUSAS

Sovietų imperijoje, kaip ir jos satelitinėse valstybėse, automobilis vis dar sunkiai įgyjamas. Tam reikia daug pinigų, nemažiau pastangų ir laiko, užsiregistravus, laukiant eilės. Sakysime, tokia Lenkija, didžiausias sovietinis satelias, savo pašlijusiai ūkinei padėčiai gelbėti, stengiasi telkti taip vadinamą kietą valiutą, žinoma, pirmiausia dolerius. Tuo tikslu Lenkijos komunistinė valdžia skelbia automobilių kainų papiginimą, perkant už dolerius. Vietos gamybos Fiat parduodamas už 1.630 dol., vietoje 1.929 dol. ir be eilės. Tuo tarpu, neturint „kietos" valiutos, už tokią mašiną tenka mokėti net 180.000 zlotų (Reuterio agentūros žiniomis, oficialiu kursu tai būtų 9.000 dol.) ir reikia laukti eilės net keletą metų.

DIEVO KARALYSTĖS ŽINIOS

Tęsinys 18

Mesijas pažadėtas. Jėzaus pirmojo atėjimo laikuose daug žydų budėjo ir laukė atėjimo senai pažadėtojo Mesijo. Mums pasakyta, kad vieną naktį Judėjos pakalnėje, ganytojas ganė savo avis. Staiga pasirodė viršgamtinė šviesa ir pasigirdo nepaprasti balsai.

Netikėtiną svajonę tu gal pasakysi? Atsiminkime, kad jei Biblija yra tuo, kuo ji tariasi esanti - Sutvėrėjo tikslu link žmonių vaikų apreiškimas, ir tai to paties Sutvėrėjo, kuris padarė visus kitus didžiuosius tvėrimo darbus - tai jau nebesunku tikėti, kad tokia Aukščiausia Inteligentiška Esybė yra taip pat sutvėrusi įvairius dvasinių esybių ordenus, aukštesniuose laipsniuose negu žmogus.

Ir Jam panorėjus, kad šitie aukštesni angeliški sutverimai susikalbėtų su žmonėmis tokiame svarbiame atsitikime, koks buvo Išganytojo gimimas. Jam buvo visai lengva parengti tokį susisiekimą. Taip jis ir padarė.

Vienam iš šitų galingų angelų tarpinin - kaujant Dievas paskelbė ganytojams: Nesibijokite, nes štai aš apsakau, jums didį džiaugsmą, koks bus visiems žmonėms, kad šiandiena jums gimė Dovydo mieste Išganytojas Kristus Viešpats. (Luko, Ev. 2:10-11)

Žodis Kristus yra kilęs iš graikų kalbos ir reiškia tą patį ką Hebrajų žodis Mesijas. Taigi tasai angeliškas paskelbimas reiškia, kad pasaulio Mesijas, kurį Dievas taip ilgai buvo žadėjęs atsiųsti, dabar buvo aktualiai gimęs, ir kad Jis ištikrųjų buvo pasaulio Išganytojas.

Dėlto tai buvo geros naujienos visiems žmonėms- nes Jo gimimu turėjo būti palaimintos "visos žemės giminės".

O kaip Jėzus Mesijas bus pasaulio Išganytojas? Kokie bus anie palaiminimai, kokius Jis suteiks visiems? Iš to, ką mes jau žinojom, pasirodo, kad Adomo prasižengimu žmonijos padermė prarado privilegija amžinai gyventi ant žemės. Taigi, jei mirtis reiškia mirtį, kaip kad aiškiai pasirodo, tai be paliuosavimo iš mirties ir be atsteigimo į gyvenimą, ne vienas iš mūsų nebūtų galėjęs būti išganytas Ramybė ant Žemes - Kada? O ką sakysime apie faktą, kad Išganytojas -Mesijas atėjo į pasaulį apie 2,000 metų atgal. O pasaulis miršta kaip ir pirmiau?

Kurie domitės Tiesa, mes prisiųsim jums Veltui Knygą "Dievo Amžių Planas" 374 - puslapių. Kreipkitės šiuo adresu:
LITHUANIAN BIBLE STUDENTS
550 Sycamore Rd.
La Salle, Ill. 61301

(Apm. pr.)

REMKITE "S A N D A R Ą" ir visus tuos, kurie skelbiasi S a n d a r o s l a i k r a š t y j e

Savininkas JUOZAS ANKUS
BALTIC BAKERY
4627 SOUTH HERMITAGE AVENUE
Chicago, Illinois
Tel. LA 3-1510
2616 WEST 69th STREET
Chicago, Illinois
Tel. 737-6784

PASKAITOS IR TYRINĖJIMAI ŠVENTO RAŠTO
atsibūna kiekvieną sekmadienį, svetainėje Y. M. C. A., 6235 So. Homan Ave., prie 63rd Sr., nuo 10-12 v. r.
Kviečiame visus, Tiesos Ieškančius.
Įėjimas nemokamas, kolektų nėra.
Švento Rašto Tyrinėtojai

MAŽEIKA & EVANS
Laidotuvių Direktoriai
6845 SO. WESTERN AVENUE
DAUG DŽIAUGSMO LINKI ŠVENTŲ KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ PROGA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
PETRAS BIELIŪNAS
4343 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410
ANTANAS M. PHILLIPS
TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138, 1139
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

EUDEIKIS
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktoriai
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
Laidotuvių Direktoriai
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 West 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 South 50th Avenue, Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
Aikštė Automobiliams Statyti

KAS NAUJO CHICAGOJ

ir mūsų lietuviškose apylinkėse

SEN. ROBERT DOLE SU LIETUVIAIS

Senatorius Robert Dole (resp., Kansas) pasakys kalbą Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjime Chicagoje, Marijos Aukš. mokyklos salėje vasario 12 d. 2 val. p.p. Taip pat kalbės iš Washingtono atvykęs dr. Jonas Genys. Minėjimą rengia Chicagos Lietuvių Taryba.

Algirdo Brazio Pagerbimas

Algirdas Brazis, iškilusis mūsų dainininkas, baritonas, už gražų dainavimą yra laimėjęs nevieną premiją. 1938-tais metais su "Pirmyn" choru koncertavo nepriklausomoje Lietuvoje. 1951-mais metais suruošė savo koncertą Carnegie salėje New Yorke. Po to buvo pakviestas dainuoti Metropolitain operoje. Buvo jis kviečiamas ir į Olandijos operą nuolatiniu solistu.

Nors ir amerikiečiams dainuodamas, Algirdas Brazis niekuomet neužmiršo lietuvių. Dalyvauja mūsų operoje Chicagoje. Pirmyn choro operetėse dainuoja svarbesnes partijas. O kas suskaitys, kiek kartų yra pasirodęs lietuvių surengtuose koncertuose ? Kas suskaitys minėjimuose atliktas menines programas? Ir kiek bažnyčiose yra giedojęs, laidojant mūsų tautiečius? Kiek yra išleidęs dainų plokštelių? Skersai ir išilgai yra išraižęs Amerikos kontinentą, lankydamas lietuvių kolonijas, savo gražiu balsu žavėdamas žmones.

Algirdas Brazis gimė Chicagoje iš lietuvių tėvų. Jis laisvai kalba Lietuviškai. Gerai susipažinęs su lietuviška kultūra ir myli savo protėvių šalį. Gyvenimo drauge pasirinko lietuvaitę ir išaugino keturias dukreles, mylinčias muziką ir meną.

Algirdas Brazis daug dirba Lietuvos Vyčių organizacijoje. Yra 112-tos kuopos narys. Jo sumanymu buvo išmokėtos Chicagos vyčių namo skolos. Kai buvo Illinois-Indiana apygardos pirmininku, daug padėjo kuopoms savo patarimais.

Be to, Algirdas Brazis yra "Pirmyn" choro pirmininkas, priklauso Lietuvių Susivienijimo Amerikoje vyrų kuopai, ir priklauso daugeliui kitų klubų. Dėl savo nuoširdumo ir draugiškumo jis yra visų mėgiamas. O sandariečiai jį labai vertina už jo pabalbą Sandarai.

Chicagos vyčiai, minėdami Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą, kiekvienais metais pagerbia asmenį, lietuviškam reikalui nusipelniusį savo darbu, kultūriniu arba politiniu. Šiais metais vasario 5-tą Martinique salėje, Chcagoje, pagerbiamas lietuviškos dainos Amerikoje puoselėtojas solistas Algirdas Brazis.

E. Pakalniškienė

Solistas Algirdas B r a z i s

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

Lietuvos vyčių Apskrities susirinkimas įvyko gruodžio 12 d. Vyčių salėje, - Chicagoje.

Iš vienuolikos Vyčių namo direktorių kas metai kelių direktorių terminas baigiasi. Šiemet buvo išrinkti trys : Albertas Zakarka - iždininkas, Clemente Vidžius - Vyčių namo vedėjas, ir Jeronimas Jankus. Padaryti pranešimai apie įvykstančius parengimus.

Vyčių choro metinis banketas įvyko Pakšto salėje, sausio 21 d. Metiniame bankete "Lietuvos Atsiminimai", Martinique patalpose, Vasario 5 d., pagerbiamas Algirdas Brazis.

Marquette Parko 112 kuopa ruošia metinį Šv. Kazimiero paminėjimą kovo 5 d. Religinę programą paruoš kleb. Antanas Zakarauskas ir kuopos dvasios vadas Kan. Vaclovas Zakarauskas.

Nariai vienbalsiai nutarė pakartotinai paremti aukomis Liet. spaudą, radio, televiziją ir kitas draugijas.

Po susirinkimo buvo loterija, kurios pelnas skiriamas moksleivių stipendijų fondui. Per pereitus dvejis metus Vyčių jaunimo kuopos narėms Rosemary Klatt ir Maria Zakarkai buvo skirtos stipendijos.

Pirmas 1978 metų apskrities susirinkimas bus Kovo 13 d. Vyčių salėje.

E. Laurinaitė.

SĖKMINGAS BALFO VAJUS

V. Šimkaus eilę metų vadovaujamą Balfo Chicagos apskritis sausio 5 d. Šauliu namuose atžymėjo savo sėkmingai pravestą praėjusių metų rudens aukų telkimo vajų. Surinkta daugiau 34 tūkstančių dolerių. Rekordinė suma- beveik puse jos surinkta gausioje mūsų Marquette Parko kolonijoje. Apie vajaus eigą pranešimus pateikė Balfo skyrių pirmininkai arba jų įgaliotiniai -, pabreždami, kad rinkliava vyko sklandžiai ir mūsų tautiečiai negailėjo skatiko šalpos reikalams. Vienas rinkėjas 5 dol. auką gavęs net iš juoduko, matydamas savo bendradarbį aukojant šiam tikslui. Bendrą vajaus apyskaitą pateikė apygardos iždininkė dr. Br. Motušienė.

V. Šimkus išreiškė padėką visiems rinkėjams, be kurių pagalbos tas darbas būtų neįmanomas, spaudai, radio programoms ir visiems kitiems prie jo prisidėjusiems. Vajaus užbaigos atžymėjimo dalyviai pavaišinti pietumis, kurio išlaidas padengė šios akcijos globėjas, Midland Savings ir Loan Ass. prezidentas Fr. Zogas.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS 121 kuopa, Racine, Wis. paskyrė $ 50.00 auką M. VAIDYLOS paminklui statyti. Minėta suma pasiųsta paminklo komiteto iždininkui Vyto Uzniui.

Laukiama, kad ir kitos TMD ir Sandaros kuopos paskubins skirti savo dalį paminklo statymo reikalams.

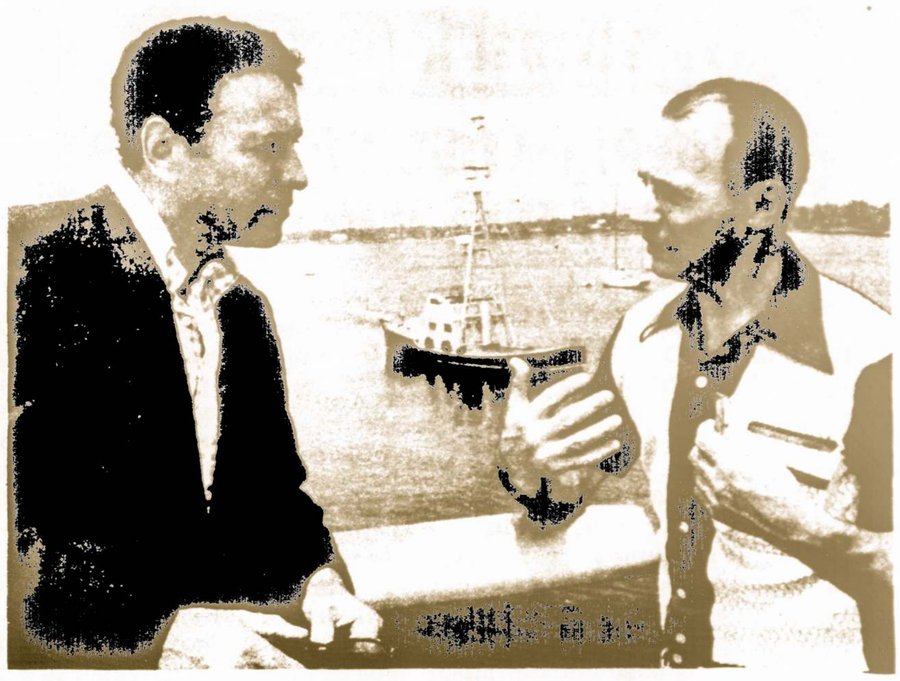

DU SIMAI K U D I R K O S

CBS televizijos tinklo filmo apie S. Kudirką "The Defection of Simas Kudirka" pagrindinis aktorius Alan Arkin, Portsmouth, N. H., uoste kalbasi su " tikruoju" Simu Kudirka.

LITHUANIAN CHAMBER OF COMMERCE OF ILLINOIS

"Serving the Community since 1933"

2212 W. CERMAK ROAD, 778 - 2233 778 - 7835 CHICAGO, ILLINOIS 60608

1978 metams išrinkta nauja Prekybos Rūmų valdyba: Vincent Samaška - prezidentas, Juozas Bacevičius - Executive vice-prez., kiti vi.-pirm. : Teodora Kuzienė, Jonas Evans, jr., Raymond Wertelka. Julius Kuzas, jr. išrinktas direktorium trijų metų terminui.

ANTRO KAIMO vaidintojai Sandaros gegužinėje spalio 9 d. 1977 m. Vyčių salėje, Chicagoje.

Foto: C. Genučio

SĖJA

TAUTINĖS, DEMOKRATINĖS MINTIES ŽURNALAS

Prenumerata: 4 dol. metams.
NAUJAS redakcijos ir administracijos ADRESAS:
3346 West 65th Place,
Chicago, Illinois, 60629

Redaguoja redakcinė kolegija.
Leidžia Varpininkų Leidinių Fondas.
VLF nauja valdyba: Edvardas Boreiša, Elena Rūkienė, Titas Briškaitis.

Mykolui Vaidylai paminklui statyti Komiteto pranešimas

Komitetas "Mykolas Vaidyla Memorial Fund" vardu atidarė einamąją sąskaitą (Actn. # 74300-3) Chicago Savings & Loan Ass'n, 6245 So. Western Ave., Chicago, Illinois, 60636.

Komitetas pareigomis pasiskirstė: pirm.—Julius Kuzas, jr., sekr.—Juozas Kapačinskas, iždininkas Vyto Uznys, 3752 W. 69 Place. Chicago Illinois, 60629.

Visiems už aukas nuoširdžiai dėkojame. Aukas prašome siųsti arba į nurodytą einamąją sąskaitą, Komiteto iždininko Vyto Uznio adresu, arba į Sandaros Centrą Chicagoje. Ant čekių reikia užrašyti "Mykolas Vaidyla Memorial Fund."

SOPHIE BARCUS RADIJO ŠEIMA

ALDONA DAUKUS IR DUKRA SOFIJA

VISOS SOPHIE BARCUS RADIJO PROGRAMOS IŠ WOPA 1490 KIL. AM

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 3:00 - 3:30 val. po piet.
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue Tel.: HEmlock 4-2413
CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC
2951 W. 63rd Street CHICAGO, Illinois 60629
Office — 436-7878 VLADAS SIMAITIS, J. D.
Res. 476-5633 Registered Broker

NAUJA LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
"LIETUVOS AIDAI"
Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ
Veikia savaitgaliais:
Penktadieniais 9:30 - 10:00 val. vak. AM -1490, iš WOPA stot.
Šeštadieniais 8:00 - 10:00 val. vak. FM - 106.3 , iš WLNR stot.

Adresas: 2646 West 71-st St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

The defection of Simas Kudirka

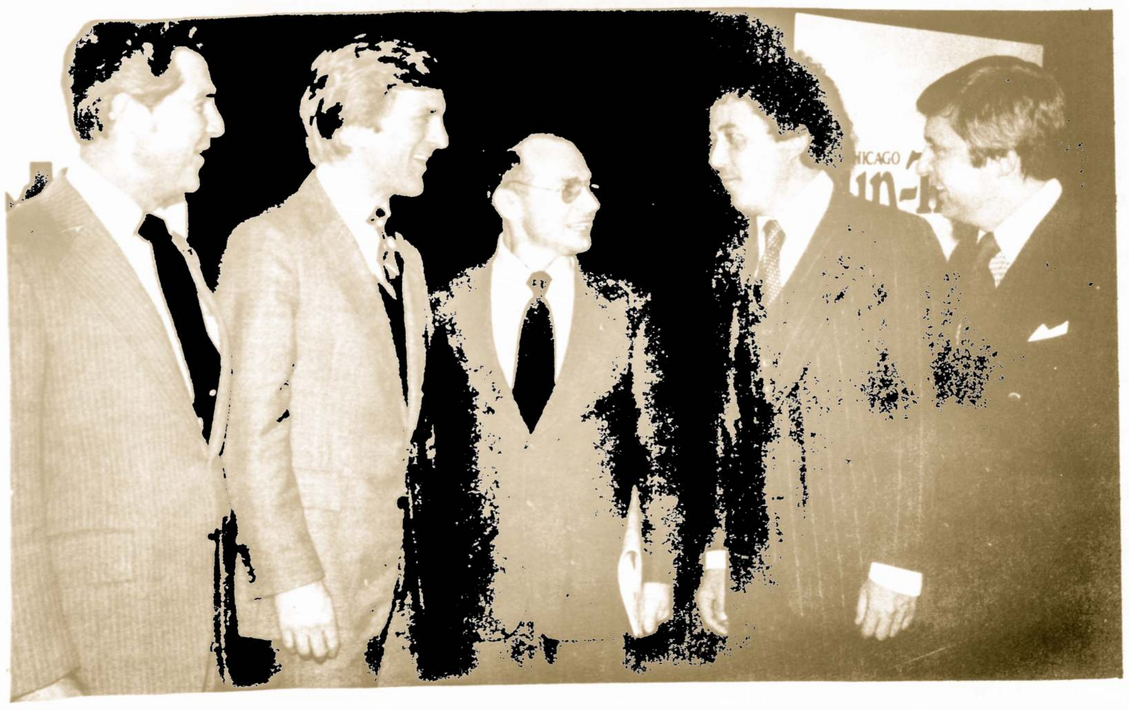

Simas Kudirka Chicagoj prieš savo filmo demonstraciją su aukštaisiais to filmo demonstravimo pareigūnais. Iš kairės: L. H. Williford, Allstate Insurance Co., viceprezidentas, James Hoge, Chicago Sun-Times, vyr. redaktorius; David Nelson prezidentas ir vyr. direktorius WBBM-TV, dr. Joseph P. Hannon, mokyklų generalinis superintendentas. Sausio 17 d. Sun-Times atspausdino Simo Kudirkos įvykio aprašymą ir persiuntė mokykloms. Nuotrauka Chicago Sun-Times

JULIUS KUZAS, jr. išrinktas Lietuvių Evangelikų Liuteronų TĖVIŠKĖS parapijos tarybos pirmininku.

Sandarietis Julius Kuzas randa laiko dirbti ir įvairiose kitose organizacijose.

REMKIME LIETUVOS LAISVINIMO DARBĄ!
VASARIO 16 D. MINĖJIMO PROGA
PAGAL IŠGALES AUKOKIME AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI.

NAUJI LEIDINIAI

Vytautas Alantas LIEPKALNIO SODYBA, romanas, 440 pusl., išleido Lietuvių Agronomų Sąjunga, iliustravo A. Verbickas, Čikaga, 1977m., kaina $10.00

Tai tikrai didžiulis ir įspūdingas grožinės literatūros kūrinys, vaizduojąs Nepriklausomos Lietuvos ūkininkus, tą luomą, kuris sunkiausiose sąlygose išsaugojo lietuvybę ir kurių vaikai prikėlė tautą nepriklausomam gyvenimui ir visokeriopai pažangai. Šią knygą, parašytą žinomo mūsų rašytojo, gausūs lietuvių literatūros mėgėjai, sutiko su džiugia nuotaika, o jos organizatorę ir leidėją - Lietuvių Agronomų Sąjunga - praėjusių metų pabaigoje surengė Čikagoje labai gražias jos krikštynas - bankietą, į kurį buvo pakviesti ir visos lietuviškos spaudos atstovai.

Romano turinys daugiausiai sukasi apie anų laikų vidutinio Lietuvos ūkininko Norgailos šeimą, bet jame paliečiama didelis skaičius ir kitų ūkininkų bei kitų profesijų žmonių. Tiems, kurie tuos laikus gerai atsimena, jis maloniai primins tėvynę, o jaunesniesiems jis parodys, kaip tuomet Lietuvos ūkininkų gyventa. Visiems patartina šį romaną perskaityti.

Kostas Burbulys GYVOJI EVANGELIJA, 348 pusl., išleido "Rūta", Hamilton, Canada, 1977 m.

Tai nemaža knyga, svarstanti daugiau protestantų religinius klausimus, kurios faktinasis autorius K. Burbulys vadina save tik šios medžiagos surinkėju. Iš pradžių knygoj aprašoma krikščionybės pradžia, vėlesni didieji jos reformatoriai ir lietuvių protestantų tarpe buvę labai populiarūs vadinamieji susirinkimai su Dievo žodžio sakytojais. Tačiau apie du trečdaliu knygos užima paskirų žmonių (iš viso net 35) liūdijimai, kaip jie pajutę dangiškąją šviesą ir po to atitinkamai pradėję savo gyvenimą tvarkyti Europoj ir Amerikoj. Jeigu katalikai džiaugiasi, kai kartais protestantai pereina į katalikų tikėjimą, tai šioj knygoj minėti liūdijimai rodo, kad ne vienas katalikas pasirenka ir protestantiškąjį kelią. Žmonės, kurie šiais klausimais domisi, knyga bus įdomi ir gal naudinga.

EUGENIJAUS KRIAUČELIŪNO PREMIJAI skirti sudaryta Jury Komisija: kun. Pr. Garšva, Ir. Kriaučeliūnienė, G. Juozapavičiūtė (Pas. Liet. Sąjunga), Birutė Zdanytė (JAV Liet. Jaunimo S-ga) ir Romas Kasparas (PLB Jaunimo Reikalų vadovas). Komisijos posėdis - vasario 4 d.

CICERO, ILL.

● Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 60 metų sukakties proga, ALT Cicero skyrius ruošia tautinės vėliavos pakėlimą prie miesto savivaldybės vasario 11 dieną 12 val. Uniformuoti šauliai iš Cicero atliks pakėlimo apeigas. Vėliava plevėsuos iki vasario 18 dienos.

● Sekmadienį, vasario 12 d. Šv. Antano bažnyčioje 10 val. 30 min. bus iškilmingos pamaldos. Oficialioji minėjimo dalis įvyks 11 val. 30 min. parapijos salėje, 15 th St. ir 49 th Ct., Cicero. Kalbės svečias kongr. Henry J. Hyde. Pagrindinę kalbą pasakys ALT valdybos narys P. Bučas. Po to bus ir meninė programa. Vėliau - užkandžiai.

AUKOS "SANDAROS" SPAUDOS FONDUI

$ 100.00	Felix Motuzas, Detroit, Mich.
$ 50.00	"Sandaros" Women's Club, Brockton, Mass. - Prisiuntė: Julia A. Martin
$ 25.00	Vytauto Didžiojo Šaulių Rinkt. Chgo. Ill. Prisiuntė J. Pocius
$ 25.00	Lietuvių Tauragės Klubas, Chgo., Ill. -Bruno Matelis
$ 25.00	Chicago Lithuanian Women's Club, Chgo., Ill. Valeria A. Shaules.
$ 25.00	Kunigunda Varis, St. Monica, Cal.
$ 15.00	Amerikos Lietuvių Pensininkų Sąjunga, Chgo., Ill. -J. Blažys

Klaipėdos krašto atvadavimo 55 m. sukakties minėjime, New Yorke, Kultūros Židinyje. Surengė: S. Kudirkos šaulių kuopa; LKV S "Ramovės", N. Y. skyrius; New Yorko Mažosios Lietuvos Bičiulių draugija ir Mažosios Lietuvos rezistencijos sąjūdis. Nuotraukoje programos dalyviai, iš kairės: K. Miklas, šaulių kuopos p-kas pravedė programą, M. Gelžinis -pasakė pagrindinę kalbą, Liet. gen. konsulas A. Simutis -atidarė minėjimą, V. Jankauskienė ir J. Boley-Bulevičius atliko meninę programą. Salę dekoravo dail. P. Jurkus. Nuotrauka L. Tamošaičio

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE PILDOMOJI TARYBA SKELBIA SPECIALŲ NAUJIEMS NARIAMS ĮRAŠYTI VAJŲ 1978 METAMS. VAJUS PRADEDAMAS VASARIO 1. ŠIO VAJAUS METU NUO APDRAUDOS PLANŲ PIRMŲJŲ METŲ METINIŲ MOKESČIŲ DUODAMA — 50% NUOLAIDA.

1977 metų Vajus buvo toks sėkmingas, kad SLA Pildomoji Taryba rado galimu paskelbti naują Vajų 1978 metais — dar didesnėmis nuolaidomis ir lengvatomis. Šiame Vajuje kviečiami dalyvauti visi nariai, jų šeimos ir draugai. Yra daug narių ir SLA draugų, kurie dar nepasinaudojo 1977 metų Vajaus lengvatomis. SLA Pildomoji Taryba ir vėl duoda jiems progą pasinaudoti dar geresnėmis Vajaus lengvatomis ir privilegijomis ir apsidrausti pridėtine apdrauda.

Šią gerą naujieną prašome paskleisti tarp savo draugų.

1978 METŲ VAJAUS METU GALIOJA SEKANČIOS TAISYKLĖS:

Dabartiniai nariai ir nauji aplikantai, užpildę specialią 1978 m. vajui pritaikytą Non-Medical aplikaciją, gali apsidrausti sekančiom sumom:

[a] nuo 1 iki 60 metų	$1,000 iki $5,000
[b] nuo 61 iki 70 metų	$1,000 arba $2,000

Per šį 1978 metų Vajų galima apsidrausti nemažesnei kaip $1,000 sumai.

APLIKANTAI GALI PASIRINKTI SEKANČIUS APDRAUDOS PLANUS:

Viso amžiaus apdrauda .....[Class V-1]
20 metų mokamą Viso Amžiaus apdrauda .[Class V-2]
10 metų Taupomoji apdrauda .....[Class V-X]
20 metų Taupomoji apdrauda .....[Class V-3]

Tačiau 20 metų Taupomaja apdrauda [Class V-3] gali apsidrausti tik iki 64 metų.

Jei norite daugiau informacijų, prašome kreiptis į Kuopų Finansų Sekretorius, organizatorius arba į SLA Centrą, 307 West 30th St., New York, N. Y. 10001.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE PILDOMOJI TARYBA

PER MANO KOŠTUVĄ

NAUJŲ METŲ REZOLIUCIJA
****

Į Naujus Metus įžengę,
Kelti taurę pasirengę
Už geros valios tautiečius.
Sveikinam juos ranką ištiesus!

Per baliukus, per bankietus
Pamirštam visus savo priešus.
Per šventes pakyla nuoširdumas,
Atsiranda ypatingas mandagumas.

Bet neilgai mums teks laukti,
Kai kritikai pradės vėl staugti:
Kritikuos jie ALTą, BALFą,
O VLIKui numaus seną paltą.

Tik maži klubai ir draugijos,
ar visokios seserijos
Dirbs ramiai ir vieningai,
Visiems ties ranką gailestingai.

Bendruomenininkai dirvonuos plačiuos
Šoks suktinį ir dainuos,
Lėks į Baltuosius Rūmus,
pūs politinius dūmus.

Lietuvą vaduoti užsibrėžę,
nustokim savo sparnus rėžę.
Broliškai darbą pasidalykim
Ir visokius "ožius" išvarykim.

Rezoliuciją priimkime gerą,
Kaip mums, lietuviams, dera:
Nesipiaukim tarp savęs,
Tas į peklą tik nuves.

Bendruomenei darbo begalybės:
Kultūra, išlaikymas lietuvybės.
ALTa dirba politinį darbą,
Taip pat supraskim VLIKo svarbą.

Visi lietuviai, susipraskim,
Vienybės kelią tuoj suraskim!
Broliškai vieni kitiems padėkim,
Lietuvos laisvės kovoje budėkim!

Tomas Matas

POEMA APIE KUGELĮ
****

Be tavęs vienybė žydėti
negali !
****

Žalios bulvės tarkavotos,
Lašinių brizeliai,
Svogūnėlis sukapotas - -
Glaudžias lyg broleliai.
Kugeli, kugeli, balių karaliau,
Be tavęs vienybė žydėti negali!

Tai ne Vlikas ir ne Alta,
Tai ne diplomatai...
Viskas likę nesumalta,
Nors praslinko metai.
Kugeli, kugeli, balių karaliau,
Be tavęs vienybė žydėti negali!

Rūpestingai sumaišyta,
Keptuvėn sudėta,
Pipirėliais pabarstyta
Ir taukais užlieta.
Kugeli, kugeli, balių karaliau,
Be tavęs vienybė žydėti negali!

Vėsios šypsenos veiduose,
Šaltai spaudžia rankos;
Kompetencijų ginčuose
Tulžies kartis renkas.
Kugeli, kugeli, balių karaliau,
Be tavęs vienybė žydėti negali!

Krosnis karštai iškūrenta,
Ruda pluta dedas,
O spirgučiai iškėdenti
Kvapų chorą veda.
Kugeli, kugeli, balių karaliau,
Be tavęs vienybė žydėti negali!

Renkasi veiksniai skirtingi,
Ginčams nėra galo...
Tik dėl vieno jie vieningi - -
Kugelio ant stalo!
Kugeli, kugeli, balių karaliau,
Be tavęs vienybė žydėti negali!

E.K.

ORAS: Marquette Parke sniego ne per daug, nes į saliūnus iš gatvės dar galima įeiti. O šaligatvių nereikia valyti, nes žmonės eidami į parengimus ir bendruomenių susirinkimus sniegą sumindžioja. Šalutinėse gatvėse nemėgink automobiliu važiuoti, geriau su rogutėmis ar "snowmobiliu"...

ENGLISH section

REMEMBERING A PEACEFUL CHRISTMAS AND THE HOMELESS

We had just finished our Christmas Dinner. The table was set in the dining room. Our best porcelain complete with silverware, candles, a beautiful centerpiece and a bottle of wine added to the festive atmosphere. My wife had prepared a delicious meal and invited our daughters family to be our guests.

Now the grandchildren were playing with their new toys. While our daughter was helping her mother with the dishes and to serve coffee I poured myself and my son-in-law a glass of French Brandy. Vince pulled out a couple of cigars. We both lit up and made ourselves comfortable; Vince in front of the T.V. set, I leaned back in my armchair. It really had been a nice Christmas.

Soon the children and grandshildren were gone. While my wife took Vincents place in front of the T.V., I withdrew to have a look at the papers I had not read today. How many sections and pages are there in your Sunday paper and who can read them all? It would take me a whole week, maybe longer. So I just skim over the headlines of some sections more interesting to me, missing the thousands of ads and all the usual Blaah-Blaah nonsense.

The political pages keep guessing if Israels Menachem Begin and Egypts Anwar Sadat-meeting on Christmas Day at Ismailia - will be successful in bringing peace to the Middle East and ease the existing tension in this area.

Peace. Is there such a thing in the world of today? What don't we do in the name of peace? While Christians are celebtating the birth of their Saviour, some of them and their non - Christian neighbors are killing by abortion about a million of unborn babies a year in this country alone. To have a baby would not be peaceful...

I drop the paper and my mind goes back a good few years , thirty-tree years ago... Christmas 1944. People were starving, dying in Europe. Thre were no beautiful Christmas trees for us, no toys for our children, no cozy and comfortable home. Like thousands of World War II refugees of various nationalities, we had left our homes in Lithuania to get away from the nearing front, death and destruction. Germany was crumbling. American and British bombers were plastering their cities, towns and villages without mercy day and night. The Russians, fed and equipped by their Western Allies, kept pushing forward. The war could not last much longer, we thought, and in a few months we will be back home. However, when the war was over, there still was no peace.

Our homeland was now occupied by the Communists. They labelled every refugee a fascist or traitor or a plain criminal who should be punished. Their belongings and property that was left behind with friends and relatives was confiscated and many of their relatives were sent to prison or to Siberia. Remembering Stalin's reign of terror during 1940-1941 when the Russians first came to occupay the Baltic States, most refugees decided not to return. From the D.P. Camps in Germany they now went to any country that accepted them: to England, Canada, Australia, South America and to the United States, Which absorbed the greatest number of Refugees from all European countries.

When five years after my arrival in the United States I became an American Citizen, there was a reception for all the "new Americans", more than a hundred people. We were asked why we had come to the U.S. and why we applied for citizenship of this country. Some Mexicans said they had come to the U.S. because living conditions in their country were very poor. One Polish woman said she came to America because it was so beautiful. When I was asked to give my answer, I said , that I did not come to the United States because it is a rich and beautiful country indeed. To me, I said, Lithuania is more beautiful than any other country in the world. I came here to escape Communism, to have freedom of worship for myself and my family. I still stand by this answer today. I cherrish my Lithuanian language, traditions and my religion. People, who never lived under Communism, probbably will never understand this until they experience it upon their own skin. They think it was wrong of us to seek asylum in foreign countries. But can so many millions of people be wrong? We Lituanians are not the only ones. What about the Refugees from Czechoslovakia, East Germany, Hungary or even Korea? Where they wrong too? And what about those thousands of Vietnamese Refugees that have been killed by Communists after our demonstrators demanded "Peace" and withdrawal of American Forces from Vietnam. Most of our News-Media keeps silent now. To them a single prison death of one Biko in South-Africa is of greater interest and importance than the Holocaust in Vietnam that takes place now.

Luckily there are a few Sunday papers that are concerned about the plight of Refugees from Communism. One of them is the "Wanderer", obtainable at almost every Catholic Parish Church. I picked one up on Christmas Day, too. According to it the American Council of Voluntary Agencies, consisting of eight members / American Council for Nationalities Service; the American Fund for Czechoslovak Refugees; Church World Service, relief arm of the National Council of Churches; HIAS a Jewish Relief Agency; the International Rescue Committee; Lutheran Immigration and Refugee Service; the Migration and Refugee Service of the U.S. Catholic Conference, and the Tolstoy Foundation /, has recently sent a telegram to President Carter, describing the Refugee situation in South-East Asia as "rapidly deteriorating situation of thousands of Indochinese boat people adrift in the South China Sea."

I also picked up "Our Sunday Visitor" of December 25, 1977. In its opinion column we read:

"BOAT PEOPLE'S CHRISTMAS. They call them the boat people of Vietnam. They are people who have been forced to escape from the terror of Communist rule in Vietnam. They leave the country in small boats, hoping to find a port in some nearby country that will accept them.

But the other countries have turned them away, so they stay on boats, wandering with the winds, hoping when hope seems ended, that somehow they can escape. It is said that some 10,000 have died at sea.

It is, then, a responsibility for people who live where there is relative affluence, people who do not fear to offend Communists by charity for the victims of their oppression. We must offer a haven for the boat people and we must do it now.

We must move to reach the boats with seacraft and helicopters. Some Americans, good people, but unthinking, say we ought to solve our own problems before we rush to help others.

But think of the boat people's Christmas, living without even the necessities, their children dying of hunger. Consider the hopelessness of being adrift at sea , turned away from land, stripped of hope on the day we celebrate hope. Then consider our own comforts and satisfactions. Then surely you will know that we must write our congressmen, our senators and urge support and immediate help for the boat people."

President Carter, during his recent tour of six countries, has expressed himself strongly on the vital question of Human Rights and has thus strenghtened the hope of the oppressed ones. We Lithuanians, who have lived under Nazism and Communism, know what this means and support the President wholeheartedly. But we also hope and pray that his concern of Human Rights does not only affect Rhodesia, South Africa and South America, but also Asia, Russia, the Baltic States- Lithuania, Latvia, Estonia and other European countries.

Soon Lithuanians all over the world will celebrate the Anniversary of Lithuania's Declaration of Independence on February 16, 1918- thirty years before the State of Israel was formed. We are about to witness the formation of a homeland for homeless Palestinians. While agreeing to this, we Lithuanians, whose countries history goes back about a thousand years, also strongly hope for a free and independent homeland.

May this new year 1978 bring real peace and freedom to Asians, Jews, Lithuanians and Arabs alike.

Leo Venckus

Unbowed Lithuanians

The world received a reminder (recently) that the once-independent nation of Lithuania has not given up its struggle for freedom.

Reports reaching the West tell of riots on Oct. 10 in Vilnius, the capital of what is now called Soviet Lithuania, in which several thousand people shouted nationalist slogans and demanded that the Russians leave.

After World War I, the independence of the three Baltic nations — Lithuania, Latvia and Estonia — was internationally recognized, but at the beginning of World War II Russia invaded and forcibly annexed them.

It is a remarkable testimony to the courage and tenacity of the Lithuanians that they have not only survived the prolonged Soviet campaign of national and cultural genocide but have kept alive the spark of freedom.

Their right to independence is still widely recognized as a matter of international law, and their continuing plight is one of the last pieces of unfinished business, in this era of anti-colonialism and national self-determination.

Reprinted From the Indianapolis News

From "The Boston Herald American", January 3, 1978.

It can happen here

It was not so long ago, maybe 30 or 40 years, that we heard through radio, newspapers and magazines, that in the Soviet Union the state (the Soviet government) took children away from their parents and sent them to whichever schools they thought the children should go, and that the parents of these children had no say in this matter.

Now, in 1975-76, this same thing is happening in Boston and other American cities. The U.S. government (the state) has taken children away from American parents and it is the state that is telling parents to what schools their children are going: is not the same, unthinkable procedure in the Soviet Union now taking place in these United States of America?

Has the U.S. government become so powerful, so arrogant, so unresponsive to the rights and feelings of the people of the United States, as to disregard the U.S. Constitution and say to the people of Boston (and other cities) that the state has the right to take the children from the people, move them around as pawns from one school to another, without the consent or agreement of the parents, to disregard the love of parents for their children, and to even disregard the feelings and rights of the children themselves?

We ask the U.S. Supreme Court and the courts of the individual states, are these the rights of freedom guaranteed to us in the U.S. Constitution? Is the United States still a part of the Free World? Are we the people of the United States, who have formed a perfect union; established justice; insured domestic tranquility; and are promoting the general welfare? Have we secured the "blessings of Liberty" to ourselves and our children? We ask the Supreme Court to look into this most valuable of ours and our children's liberties.

Alexander J. Chaplik
South Boston

(From "Boston Herald American", May 25, 1976)

Four issues of **Varpas** (The Bell), a samizdat journal, were received in the West this summer. The clandestine periodical is published by the "Revolutionary Liberation Front of Lithuania," which is said to consist of the National Revolutionary Council of Lithuania, the Committee of Human Rights, the Chapter of Amnesty International in Lithuania, the Lithuanian Freedom Fighters Movement, and the Free Communist Party of Lithuania. (The existence of these organizations or the extent of their activity are still to be established — Ed.). The first issue of **Varpas** outlines the genocidal wartime and postwar Soviet Policies in Lithuania. Mikhail Suslov's leading role is exposed with crimes against the Lithuanian people. In the second issue, Lithuanians are urged to join the "global movement for human rights" to "prevent "nuclear death." A "general amnesty for all political prisoners in the Soviet Union" is urged in the third issue. The fourth issue of **Varpas** outlines the demands of the "Revolutionary Liberation Front" above all the withdrawal of Soviet armed forces from Lithuania and restoration of Lithuania's independence. ELTA

Tomas Venclova, member of the Lithuanian Helsinki Group, was deprived of Soviet citizenship on June 14, 1977 "for action blackening the name of the Soviet citizen." In a public statement, dated August 31, 1977 from Berkeley, Cal., Mr. Venclova retorted: "By the way, I am not a man without a citizenship. I have a Lithuanian foreign passport. For a Lithuanian, this is a much more natural thing than a USSR passport."

Over 150 participated in the **annual meeting** of the **Lithuanian American Council** (ALT) on October 8 at Sheraton Tower Hotel, Chicago. The sessions went smoothly chaired by Dr. K. Bobelis, T. Blinstrubas, Dr. J. Valaitis, Dr. K. Šidlauskas, and P. P. Dargis. The general secretary, Rev. A. Stašys, reported that during the past year ALT held 7 board meetings, received 415 communiques and sent out over 11,100 pieces of mail. Since the last annual meeting, the Council, received an income of $53,113,00. The balance as of October 8, 1977 was $26,444.00. Stephen Bredes, a national trustee of the Council for the past 25 years, was elevated to honorary membership. A new executive board was elected consisting of the following activists: Dr. K. Bobelis, Rev. Stašys (Catholic Federation); T. Blinštrubas and P. Bučas (National Society), Dr. V. Šimaitis (Lith. R. C. Alliance), E. Smilgys (Renaissance Movement), J. Pakalka (Vilnius Lith Association), J. Talandis (Republicans), S. Balzeka (Democrats), J. Skorubskas, Dr. J. Valaitis (Social. Democra.), Gr. Lazauskas, Dr. K. Šidlauskas (National League-Sandara), P. Dargis (SLA), E. Vilimaite (Cath. Women's Alliance), Dr. L. Kriaučeliūnas (Knights of Lithuania), and O. Baršketytė (Students). Formed in 1940 The Lithuanian American Council (Amerikos Lietuvių Taryba) has been a major Lithuanian political action organization dedicated to the restoration of Lithuania's independence.

(From "Bridges")

Mieli SANDAROS skaitytojai ir bendradarbiai!

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratorei p. Editai Rimkienei, kas dar nėra susimokėjęs už laikraštį. Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepimą ir SANDAROS parėmimą būsime labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje. Jei jūsų adresas pasikeitęs, tai prašome pranešti mums ir seną, ir naują adresą.

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 7 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol.

Iš viso..... dol.

MANO PAVARDĖ.....

ADRESAS;.....

.....

Jums tinkamiausiai galės patarnauti

NORMAN BURŠTEINAS

kailių krautuvė ir siuvykla.

Priima užsakymus naujiems ir pataiso ir persiuva dėvėtus. Priima kailius valymui ir apsaugai.

185 North Wabash Ave., Chicago, Ill.
Telef. 263-5826 ir buto 677-8489.

Patarnauju Namų Pirkime ir Pardavime, Apdraudų Agentūra, Išrašomos visų rūšių Apdraudos

BELL REAL ESTATE
Juozas Bacevičius

6455 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60629
Telefonas : 778-2233
Įstaiga veikia nuo 9 ryto iki 8 val. vak. kasdien. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. p. p.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

3333 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608.
Telef. 254-3320.
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629.
Telef. WA 5-2737.

Įvairių prekių pasirinkimas: automobiliai, Motociklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALENTINAS

TEVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS KAMPELIS

INŽ. TOMO NARUŠEVIČIAUS 50 METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Mūsų spauda dažnai praleidžia nepaminėjus svarbesnias mūsų tautos vyrų sukaktis. Taip ir ši inž. Tomo Noraus - Naruševičiaus 50 metų mirties sukaktis turėjo būt paminėta prieš pusmetį, t.y. pereitais metais rugsėjo mėn. Tačiau ir dabar dar nevėlu šį mūsų tautos sūnų paminėti (jis gimė 1871 m. lapkričio 17 d. Alytaus apskr. - mirė 1927 m. rugsėjo 16 dieną Kaune).

Norėdami jo veiklą trumpai peržvelgti, čia duodame iš 1921 metais išleisto "Lietuvos Albumo" atspaudą ir, velesnei jo veiklai pavaizduoti, - ištrauką iš Rapolo Skipičio aprašymo Liet. Enciklopedijoje.

Tomas Norus-Naruševičius

Inžineris Tomas Norus-Naruševičius gimė Daugirduose, Krokelaukio valsčiuj, Alytaus apskr. Išėjęs Mariampolės gimnaziją ir fizikos-matem. Maksvos universtito fakultą, stojo į aukštąją technikos mokyklą Maksvoje. Pabaigus jam tą mokyklą, Maksvos savivaldybė, subruzdusi tvarkyti tuo metu miestą, paima jį prie vandentraukio statymo Maksvoj. Iš pradžios jis skiriamas kontrolininku dirbamųjų vandentraukiui dalykų Dono ir Jekaterinoslavo metalurgijos dirbtuvėse, o paskui pakviestas darbuotis prie pačio vandentraukio statymo, ir jam pavedama išdirbti visos filtrų ir pompų smulkmenos Rubliovo stoty. Pabaigus tą darbą, pakviestas prižiūrėti garinių pompų pastatymo Kolomnoje. Atlikęs tą milžinišką didžiausio ne vien Rusuose, bet ir visoje Europoje, statymo darbą, T. Norus buvo pakviestas pastatyti didžiausią Rusuose centrinę elektros jėgos stotį tramvajams varyti. Pastačius stotį, bet neturint specialistų tokiai stočiai gerai išnaudoti (eksploatuoti), T. Norus siunčiamas 4-iems mėnesiams į užsienį studijuoti tramvajų eksploatacijos. Sugrįžes iš Paryžiaus, paskirtas svarbiausių dirbtuvių ir vagonų statymo inžineriu, ir drauge veda judamosios mantos eksploataciją. Prieš pat karą Maksvoj kyla klausimas apie požeminio geležinkelio įtaisymą ir šis darbas taip pat pavedamas inž. T. Norui.

Per tą laiką inž. T. Norus buvo dažnai deleguojamas į užsienius technikos ir finansų klausimams spręsti. Karo metais jis buvo pasiųstas 1916 m. į Anglus, o 1917 m. į Japonus ir Jungtinę Amerikos Valstybę. Deleguojant į Ameriką tarp kitų klausimų jam buvo pavesta pasipažinti su požeminiais geležinkeliais New-Yorke ir kituose miestuose ir su elektros geležinkelių prekių judėjimu. Mokslinės technikinės draugijos, kilus kokiems nors ginčams ar abejojimams, ne kartą kreipdavos išspręsti jų į Naruševičių. Ne kartą jam teko dalyvauti ir įvairiose technikos ekspertyzose.

T. N. yra narys daugelio mokslo technikos draugijų Rusuose ir kitur, užsieniuose.

Savo profesijoje T. Norus per visą savo darbų laiką pasiekė tokio aukšto laipsnio, jog daug daiktų pats išrado ir statė savo sistemos vagonus, tormazus ir t. t.

Nuo pat mokyklos pabaigimo T. Norus buvo labai susirūpinęs savo profesijos darbais, ir maža teliko laiko jam dirbti visuomenės darbui. Tačiau jis nepasitenkina vien tarnavimu svetimiesiems ir karštai trokšta sugrįžti į Lietuvą. Kai Vilniuj kilo klausimas vandentraukį ir tramvajus įvesti, T. N. pasiūlo Vilniaus miesto galvaiVenslavskiui savo tarnybą, tačiau lenkų politika buvo neįsileisti lietuvių į Vilnių, ir jam buvo to vietoj pasiūlyta vieta Varšuvoj. Negalėdamas sutikti eiti tarnauti lenkams, T. Norus tuo būdu buvo priverstas pasilikti Maksvoje.

Kai tik susidarė dirva lietuvių visuomenės darbui Maksvoje, T. Norus uoliai dalyvauja tame darbe, ir be jo nepraeina nė vienas svarbesnis lietuvių darbas. Besikuriant 1905 m. Lietuvių Susišelpimo Draugijai, T. N. yra vienas jos kūrėjų. Įsikūrus d-jai, renkamas jos valdybos nariu, o paskiausius trejis metus — d-jos pirmininku. Bepirmininkaudamas žymiai pagerina finansinę d-jos padėtį (D-ja išsiverčia be deficito ir turi dar pelno) ir pakelia jos vardą savųjų ir svetimųjų tarpe. 1907 m. įkuria aukštųjų mokyklų moksleiviams šelpti draugiją, kuriai jis su a. a. B. Čepuliu savo įtaka registruoja įstatus, pritraukia žinomų Maksvos visuomenės darbuotojų ir sudaro tai d-jai didelio pasitikėjimo ir vardo visuomenėje. Toji d-ja daros viena žymiausiųjų lietuvių draugijų Rusuose. Karo metu jos narių skaičius siekia 400 žmonių ir 90.000 rub kapitalo, kuris buvo sukeltas daugiausia T. Noraus rūpesniu. Karo metu, pradėjus lietuviams tremtiniams bėgt į Maksvą, jis kuria Maksvos Lietuvių komitetą nukentėjusiems del karo šelpti. Savo įtaka Maksvos savivaldybėje ir tarp privatinių žmonių T. Norus gauna tam komitetui pinigų ir išplečia komitetą į milžinišką organizaciją, pasidalinusią daugeliu skyrių ir sekcijų, kurios įtraukia į darbą veik visus lietuvius inteligentus, patekusius į Maksvą. T. Norus renka ir rūpina tam komitetui iš valdžios, visuomenės ir privatinių įstaigų pinigų ir paramos.

Atsikėlus į Petrapilį Centro Komitetui, jis išrenkamas to k-to nariu, ir iš Maksvos lankosi į jo posėdžius Petrapily ir ten stengiasi tinkamai sutvarkyti komiteto darbuotę. Žodžiu sakant, T. Norus visa siela įsitraukia į lietuvių visuomenės gyvenimo sūkurį. 1917 m. Maksvos savivaldybė deleguoja jį į Japonus ir į Jungtinę Valstybę, į kur jis pro Sibirą išvažiuoja, beeinant Didžiajam Lietuvių Seimui Petrapily.

Amerikoje T. Noraus darbuotė persikelia iš Rusų lietuvių i Amerikos lietuvius. Ten jis ragina lietuvius pamesti partijų ginčus ir imtis pozitingo darbo, ragina gelbėti savo brolius Lietuvoje, rūpinasi informuoti Ameriką apie Lietuvą ir pateikia drauge su kitais anglų kalba brošiūrą apie Lietuvą. Išrenkamas Amerikos lietuvių atstovauti jiems „Vidurio Europos Sąjungoje" (Midle-european Union) ir drauge su kitomis tautomis (11) paskelbia „Tautų nepriklausomybės deklaraciją" Philadelphijoje 1918 m. lapkričio 26. mėn. d.

Susikūrus iš tautininkų ir katalikų tarybų Vykdomajam komitetui atstovauti Vašingtone lietuvių reikalams, T. Norus išrenkamas to komiteto pirmininku. Ten jis turėjo įtakos Amerikos Kongreso nariams ir per juos dirbo Lietuvos gerovei.

Prasidėjus Taikos Konferencijai, Amerikos lietuviai pasiunčia T. Norų atstovauti Lietuvai į Paryžių, kur jis pasidarbavo veik visus 1919 -tuosius metus. Pasibaigus Taikos Konferencijai Užsienių Reikalų Ministerija parsikvietė jį į Kauną. Prasidėjus Lietuvos taikos deryboms su Tarybų Rusija, T. Norus siunčiamas Maksvon, kaipo Lietuvių taikos delegacijos pirmininkas, kur ir priveda derybas prie laimingo galo: Sovietų Rusija pripažino Lietuvos respublikos nepriklausomybę ir padarė taiką su mumis gan patogiomis mums salygomis.

1920 m. pabaigoje T. Norus buvo pasiųstas su prof. Voldemaru ir k. atstovauti Lietuvą į Tautų Sajungos Konferenciją Ženevon, o 1921 m. pradžioj, atsistatydinus Lietuvos atstovui Londone grafui A. Tiškevičiui, Užs. Reik. Ministeris dr. Purickis pavedė jam globoti taip tą pasiuntinybę, taip ir mūsų pasiuntinybę Paryžiuje.

(Iš "Lietuvos Albumo", 1921 m. atspauda")

Be politinės veiklos, Naruševičius drauge su M. Yču išrūpino Lietuvai įvairių karinių madžiagų iš Prancūzijoje likviduojamų JAV karo sandėlių už 4 mil. litų.

1921 m. atstovavo Lietuvai Briuselyje derybose su lenkais, kur buvo Lietuvai pasiūlytas Hymanso projektas priimti. Naruševičiui referavus, Lietuvos vyriausybė atmetė Hymanso projektą. 1921 - 23 Lietuvos įgaliotas ministras Londone, 1923 - 24 m. susisiekimo ministras, 1925 m. Klaipėdos uosto direktorijos pirmininkas. Buvo išrinktas į antrąjį seimą, bet atsisakė sekančio kandidato naudai. Jau prieš Pirmąjį pasaulinį karą rūpinosi Lietuvos pramonės reikalais - su prof. P. Juodele 1912 - 14 buvo pastatęs cemento fabriką Valkininke. N. Lietuvoje rėmė aukštąjį mokslą einančią studentiją ir buvo Aukštųjų mokyklų lietuviams studentams šelpti draugijos v. pirmininkas. Testamentu šiai draugijai paliko savo vilą Smeltėje (už vilą draugija gavo apie 25 000 litų). Buvo pasiūlęs ir sudaręs konkretų projektą paruošti diplomatinei ir konsuliarinei tarnybai tinkamą prieauglį. Išspausdino drauge su J. Žilium Lithuania's Case for Independence, 1918.

(Ištrauka iš Rapolo Skipičio straipsnio LE XXXI tomo)

INŽ. TOMAS NARUŠEVIČIUS

Inž. Tomo Naruševičiaus sesers duktė p. Kunigunda Stanaitytė - Varienė gyvena Santa Monica, Cal. Iš jos gavome šią nuotrauką ir kitų informacijų. Be to, ji savo laiške Sandaros redakcijai apie savo dėdę taip rašo:

"Mano dėdė, motinos brolis, mirė 1927 m. rugsėjo 16 d. Kaune, sulaukęs 56 metų amžiaus. Palaidotas Kriokialaukio kapinėse ,Alytaus apskr.

Dar nebuvo pasenęs, suvargęs žmogus, dar daug buvo užsimojęs padaryti savo krašto gerovei ir tik po to pasirūpinti savo asmeniškais patogumo reikalais, bet širdies ir inkstų negalavimas sutrumpino jo gyvenimą.

Šeimos nesukūrė, - liko nevedęs. Šiandien atrodo, kad dar taip neseniai viskas dėjosi. Atrodo, kaip vakar klausiausi jo pranašingų aiškinimų, kurie didele dalimi išsipildė. Tai buvo nuostabiai gilus ir realus Lietuvos valstybės reikalų supratimas".

LIETUVOS MIŠKAS

Miškas ūžia, medžiai ošia,
Savo rolę jie vis lošia.
Beržas baltas, alksnis juodas,
Po jų lapais tupi uodas.

Ąžuols tvirtas, šimtašakis,
Augštas klevas plačialapis
Ir ta vinkšna žalialapė,
Po ja urvą kasa lapė.

Auga uosis išsiplėtęs,
Eglė tanki kaip tas rėtis,
Liepa štai baltai pražydo,
Jos žiedeliai viską gydo.

Kyl šermukšnis tarp medelių,
Tas papuošalas miškelių,
Gražios pažiūrėt jo kekės,
O žmonėms nemenkos prekės.

Va ir karklas, vyžų tarnas,
Tvirtos drūtos jojo karnos,
Ir žilvitis tuta-tuta,
Vaikas iš jo dūdą suka.

Kartais vėjas ten pakyla,
Jis sudrumsčia miško tylą,
Tąsyk medžiai neberimsta,
Lyg muštynės tarp jų gimsta.

Linksta, pokši, ūžia braška,
Jų viršūnės svyra, traška.
Daros siaubo karalystė,
Jaučia tad žmogus menkystę.

Bet štai vėjas jau nvtyla,
Tad ramumas grįžta, kyla.
Miela uksmėj pasėdėti
Ir po darbo pailsėti.

Miško balsas reik suprasti,
Jam išaiškyt žodžiai rasti,
Mat savaip ten medžiai šnera,
Jų klausytis lengva, gera.

Pabuvot miške mums miela,
Jo šlamėsį girdi siela,
Ten mus žavi žalias lapas
Ir pušelių tyras kvapas.

(Iš lietuviškos poezijos...
Dail. V. Vijeikio iliustracija)

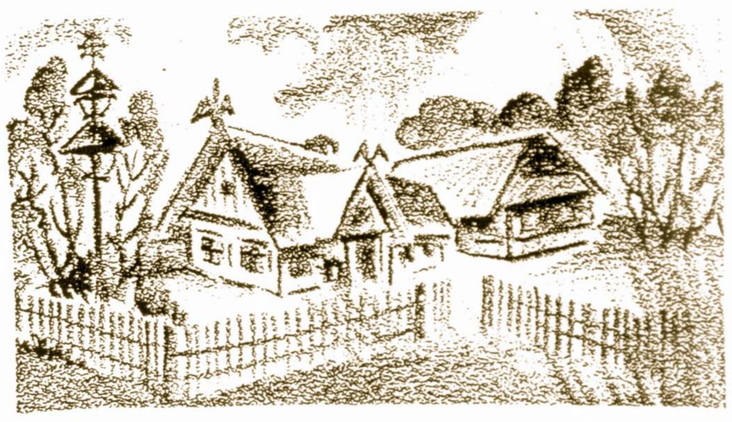

TĖVYNĖS PASIILGIMAS

Ilgėjuos tėvynės,
Jos pievų, miškų,
Namelių gimtines,
Pušelių žalių.

Sraunųjų upelių,
Kalnų, ežerų,
Purienų slėnelių,
Berželių baltų,

Gegutės balselio,
Jos mielo ku ku.
Ir gandro lizdelio
Ant vinkšnos šakų.

Kregždutės gūžtelės,
Purvelio namų.
Lakštutės giesmelės,
Pilkų vyturių.

Ilgėjuos kaimelio,
Laukelių plačių,
Miškelio prie kelio
Tėvelių kapų.

Tas vaizdas kedenas
Šiandie prieš akis,
Sapne jis vaidenas
Per ilgas naktis.

O, mūsų Tėvyne,
Tu žeme šventa,
Nežūsi dumblyne,
Nors ir suminta.

Tu kelsies iš tvano,
To laukia tauta.
Brangi Tu nuo seno
Laisva Lietuva.

APYSAKA

JAUNAMARTĖ

Jono Valaičio parašyta "JAUNAMARTĖ", 128 pusl. knyga, išleista pačio autoriaus 1976 m.

Turinyje: Suvalkijos kaimas, ūkininko sodyba, darbai, vestuvinės apeigos, dainos ir kt.

Gaunama:
Jonas Valaitis, 1822 So. 49 Ave
Cicero, Illinois, 60650.
Telefonas: 652- 0312.
KAINA su paštu 3 dol. 75 cent.

5¼% PER ANNUM PASSBOOK ACCOUNTS

HIGH RATES 7½%

PAID QUARTERLY AT

BRIGHTON FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HIGHEST RESERVES

7½% PER ANNUM certificates $5000 or more 4 year min.

INSURED UP TO $20,000 FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION

MEMBER FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM

6¾% PER ANNUM $5000 or more minimum 30 months

4071 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
TEL.: LA 3-8248
(WEST OF CALIFORNIA AVE.)

6½% PER ANNUM $1,000 or more year min

LIETUVOS ISTORIJOS REIKALU

PO POROS METŲ SULAUKSIME LIETUVOS ISTORIJOS

Per du pastaruosius Lietuvių Fondo tarybos posėdžius, pagaliau, vėl iš naujo buvo pajudintas Lietuvos istorijos (kiek galima platesnės ir autoritetingesnės) parašymo ir išleidimo klausimas ir padaryti keli nutarimai. Kaip žinome, prieš keletą metų Lietuvių Fondas buvo susitaręs su Europoje gyvenusiu prof. dr. Zenonu Ivinskiu, kad jis parašys tą plačią Lietuvos istoriją. Buvo numatyti net trys tos istorijos tomai. Deja, 1971m. Kūčių dieną jis mirė Bonnoje, Vokietijoj, ir tuo būdu darbas nutrūko, nebaigus rašyti net pirmojo tomo. Tačiau Ivinskio istorijos tomas, prel. dr. P. Jatuliui jį paredagavus ir prirašius jo pabaigą, būsiąs Romoje netrukus išleistas.

Tad gerai ir gražu, kad Lietuvių Fondo vadovybė ir toliau šiuo reikalu rūpinasi. Jau anksčiau ji buvo kreipusis į prof. Joną Puziną, kad jis imtųsi organizuoti Lietuvos istorijos rašymą ir sutiktų būti jos vyriausiu redaktorium. Jis sutiko ir jam pavyko susitarti su Lituanistikos Institutu ir jo istorikais dėl bendro darbo. Jau esanti sudaryta ir Liet. istorijos redakcinė kolegija, kuriai pirmininkauja prof. Puzinas, sekretoriauja J. Dainauskas, o kolegijos nariai yra skyrių redaktoriai. Ir visas tas darbas vyksiąs Lituanistikos Instituto priežiūroj. Taigi, iš to matome, kad tai jau bus kolektyvinis darbas, o nebe vieno autoriaus.

Pastarajam Lietuvių Fondo tarybos posėdyje jau buvo užtikrinta net 15.000 dol. tik istorijai parašyti. Prof. Puzinas ten pareiškė, kad visi parengiamieji darbai jau esą baigti, Lietuvos istorija būsianti akademinio pobūdžio, rimtas mokslinis veikalas ir ji būsianti parašyta iki 1978 m. gruodžio 1 d. Istorija turėsianti apie 1000 puslapių.

Susitarta su šiais istorikais ir jie aprašysią tokius istorinius laikotarpius: prof. dr. Jonas Puzinas Lietuvos proistorę, prof. dr. Juozas Jakštas 1219-1492 m., Simas Sužiedelis 1492-1697 m., Romas Misiūnas 1697 - 1795m., Dovydas Fainhauzas 1795-1914 m., Tomas Remeikis 1914-1940m. ir Benediktas Mačiuika nuo 1940m. iki mūsų dienų. Šie autoriai galėsią sau pasirinkti pagelbinius bendradarbius. Kaip matome, svarbieji istorijos autoriai bus 7 istorikai. Kartu taip pat matome, kad tai gerokai margas kolektyvas: istorikų amžius labai skirtingas, mokslus jie baigę net skirtingų kontinentų universitetuose ir įvairiu laiku. Tad tenka manyti, kad ir jų pažiūros į patį istorijos mokslą taip pat nėra vienodos. Trys iš tų istorikų mokslus baigė dar Nepriklausomoj Lietuvoj, o kiti 3 jau čia Jungtinėse Valstybėse, o vienas - okupuotoj Lietuvoj. Be to, labai svarbus Lietuvos istorijos laikotarpis - Nepriklausomybės laikotarpis - pavestas aprašyti tokiam žmogui, kuris pats to laikotarpio betarpiai nepažino, nes bolševikams okupuojant 1940m. Lietuvą, jis tebuvo tik 6 metų vaikas. Tuo tarpu dar turime nemaža istorikų, kurie visą tą laikotarpį patys yra pergyvenę ir gerai jį atsimena. Atrodo, kad būtų buvę prasmingiau pavesti jiems tą laikotarpį aprašyti. Tad neabejojame, jog redakcinei kolegijai, o ypač jos pirmininkui teks sunkios pareigos visa tai suderinti, nušlifuoti, kad pasidarytų vientisas istorinis veikalas, o ne mozaika. Pasitikime prof. J. Puzino gerais norais ir sugebėjimais, tad ir linkime jam ir visam kolektyvui geriausios sėkmės.

Ak, dažnai dabar tenka apgailestauti, kad liko neatlikta visa eilė pirmo svarbumo darbų, kai jiems turėjome tinkamas sąlygas, kai tabebuvo Neprik. Lietuva. Juk daugiau negu 20 metų turėjom savo universitete Lietuvos istorijos katedrą, bet, deja, pati Lietuvos istorija, rimta, mokslinė, akademinė, taip ir liko neparašyta. O tai juk buvo vienas pagrindinių tos katedros uždavinių. Tos katedros vedėjai prof. Jonas Yčas ir prof. Ignas Jonynas buvo rimti istorikai. Kam teko jų paskaitų klausyti, tie tai žino. Tiesa, prof. Yčas po kelerių metų mirė, bet prof. Jonynas išbuvo tos katedros vedėju net keliolika metų. Paprastai gal beveik visuose pasaulio rimtuose universitetuose profesoriai yra įpareigojami ne tik dirbti mokymo, bet ir mokslo darbą. Atrodo, kad pas mus į tai nebuvo kreipta reikiamo dėmesio. Ir štai dabar čia mūsų istorikams teks dirbti žymiai sunkesnėse salygose, toli nuo pačios Lietuvos ir nuo jos istorinių šaltinių ir knygų, kurių daugumas yra Europoje.

(Pabaiga sek. numeryje)

Pittsburgh, Pa.

PRISIMINTAS MIRĘS KUN. DAGYS

PITTSBURGH, PA. Gruodžio 11-tą dieną klausydami Povilo Dargio vedamos Lietuvių Radio Programos Pittsburghe išgirdome, jog New Yorke gruodžio 1-mą dieną mirė Amžinos Atminties kunigas PETRAS DAGYS.

Povilas papasakojo kunigo Dagio garbingai nueitą kelią. Prisiminė, kaip nuosirdžiai, per 20 metų, kunigas Dagys dirbo SLA Centre ir taip pat suorganizavo vieną iš didžiųjų SLA kuopų New Yorke. Šioje kuopoje beveik visi nariai buvo po Antrojo pasaulinio karo atvykę iš Lietuvos mūsų mieli broliai ir sesutės.

Kunigas Petras Dagys, anot Povilo daug, daug yra įdėjęs darbo ir širdies dirbant ir veikiant Lietuvių Tautinėje organizacijoje SANDAROJE.

Kadangi visa Radio Programa buvo skirta pagerbimui Amžinos Atminties KUNIGO PETRO DAGIO, mes taip pat turėjome progos išgirsti, tai programai pritaikytas liudnas lietuviškas liaudies melodijas.

Paskutinieji pagarbos žodžiai buvo tokie:

ILSĖKIS RAMYBĖJE MŪSŲ VISŲ GERBIAMAS, AMŽINOS ATMINTIES KUNIGE, MES TAVĘS NIEKAD, O NIEKAD NEUŽMIRŠIME.

G. Žil.

GENTLEMAN, middle aged would like to meet LADY. Has 5 room apartment. Write: c/o "Sandara" Box 25
840 W 33 St., Chicago, Ill. 60608

LAIŠKAI Sandarai

Sandaros redakcija ir administracija per metus gauna šimtus laiškų iš savo skaitytojų : patarimų, pagyrimų, kartais ir pabarimų, laikraščių iškarpų, ir net sukurtų eilėraščių Sandaros reikalais. Už viską esame dėkingi, nes šis ryšys laiškais mus dar daugiau sujungia. Žinodami skaitytojų pulsą, galime laikraštį bendromis jėgomis tobulinti. Lauksime ir daugiau pasisakymų ir gerų patarimų.

Iki šiol skaitytojų laiškų neskelbėme, bet dabar retkarčiais įdomesnius laiškus šiame skyrelyje atspausdinsime. Dėkojame visiems už gerus norus ir rūpesti Sandaros reikalais, kad ji ir toliau stipriai gyvuotų. Red. ir Adm.

EILĖRAŠTIS SANDARAI
****

Po audros
ir išlaužto medžio
ryžto žmonės
kilnų darbą tęsia.
Tą, kuris
Skatina lietuvį
Neužmirsti,
jog jisai žmogus.
Žmogus tautai
ir plačiam pasauliui
sveikais plaučiais
ir skaidriąja sąžine.
Jį, kaip tokį,
pamylės tauta;
jaus jo svorį
Dievas ir šeima.
Žodis rašto -
mielės širdžiai, sielai,
kai jis stengias
skleisti gėrio sėklas.

Paežerių Žuvėdra

Didž. Gerbiamieji!

Sulig savo gyvenimo aplinkybių ir kraičio, nesugebėdamas sumokėt akis badančios skolos - laikraščio prenumeratą, siunčiu Sandaros paramai $ 10. Sandarą gaunu ir su malonumu atidžiai peržvelgiu. Pateikus šią išpažintį Sandaros administracijai, visada Sandara bus mano laukiama viešnia, brangieji.

Su gilia pagarba Jūsų
Petras Pusnikas

PS: Esu nedarbingas jau 23 m. Anais metais pensija aukščiausia buvo $ 90; o aš gaudavau dar kiek mažiau. Tada dar už dolerį buvo galima kai ką nusipirkti, bet kai doleris virto į skiedras ir dirbantieji pradėjo dolerius semt rieškutėmis, kainos pakilo pasiutiškai, o pensijos nuo anu metu pradėtos gaut, nors ir prideda po biskį, tai vistiek mažos. P. Pusnikas, Franklin SQ, NY Rugpiūčio 22, 1977.

######

Brangieji!

Esu senas Sandaros skaitytojas. Jau turiu 90 metų. Siunčiu jums maža auką. Linkiu daug pasekmės jūsų darbuose.

Jūsų skaitytojas
Motiejus Trainauskas,
Cleveland, Ohio. 10/13/77

######

Gerbiamieji!

Siunčiu prenumeratą. Ačiu labai už siuntinėjimą man laikraščio. Noriu, kad ir toliau Sandara lankytų mano namelius.

Buvau sunkiai sužaista automobilio nelaimėje. Gulėjau ilgai ligoninėje. Su sulaužytais sanariais; dabar jau sustiprėjau ir galiu plunksną valdyti.

Baigdama siunčiu geriausius linkėjimus ir sėkmių lietuviškoj spaudoj.

Su pagarba Maria Mason,
9/29/77, Yucaipa, California

LIETUVIŲ KALBOS MOKYKLĖLĖ

Mes pittsburgiečiai esame labai patenkinti, kad mūsų apylinkėje įsikurė Šeštadieninė Lietuvių Kalbos Mokyklėlė. Lietuvių kalbos klasės būna Brashear Center, South Side, Pittsburgh. Mokytojomis yra šv. Pranciškaus seselės : Franceška ir Alverna, taip pat po karo atvykusi iš Lietuvos ponia Millie Ritenour.

Pradžioje mokinių skaičius buvo mažas, tačiau, Povilui Dargiui pradėjus nuolat raginti per jo vedamą Lietuvių Radio, mokinių skaičius trigubai padidėjo. Mokinių amžius yra įvairus. Pradedant nuo jaunatvės iki senyvo amžiaus. Mat, turime ir senesnio amžiaus lietuvių amerikiečių - profesionalų, kurie nori pasitobulinti lietuvių kalboje.

Kalėdų švenčių proga, gruodžio 10 d. mokytojos buvo surengusios puikų parengimą- KŪČIŲ dienai prisiminti. Malonu buvo su seselėmis ir mokiniais praleisti popietę Lietuvių Piliečių Salėje.

Svečias

NEW YORK, N.Y.

ALT SANDAROS New Yorko kuopos narių susirinkimas įvyko sausio 15 d, pas O. ir J. Audėnus, gyv. So. Ozone Park, N.Y.

Pirmininkas arch. Antanas Varnas susirinkimą painformavo apie New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos veiklą ir sandariečių įnašą į ją. Vicepirmininkas dail. Česlovas Janušas jį papildė. Iždininkas-sekretorius Vacys Steponis supažindino su kuopos pajamomis ir išlaidomis. Buvo pagerbti mirę du kuopos nariai: adv. Albertas Ošlapas ir kun. Petras Dagys.

Pasibaigus pašnekesiams, buvo išrinkta nauja kuopos valdyba: Č. Janušas-pirmininkas, A. Varnas - vicepirmininkas, V. Steponis - sekretorius, iždininkas ir Pranas Dulevičius - narys.

J.A.

VISAS JĖGAS LIETUVOS LAISVINIMUI!

SANDARA IR VISA LIETUVIŲ PATRIOTIŠKA SPAUDA YRA PATS SVARBIAUSIAS GINKLAS, KOVOJANT DĖL MŪSŲ TAUTOS LAISVĖS.
Tautieti, paremk ją savo auka!

ĮSIGYKITE PATVARIĄ IR EKONOMIŠKĄ SUSISIEKIMUI PRIEMONĘ

Mes stengiamės duoti lietuviams geriausią patarnavimą ir geriausias pirkimo sąlygas

Atvykite pamatyti naują mažą Chrysler Cordoba
ekonomiška iki 22 mylių galionu

Cordoba 2-Door Hardtop

Sutaupysit iki $2,300.00 pirkdami 1975 metų Chrysler ar Plymouth.

Turime jaunuoliams mašinų: Cadillac, Buick, Pontiac, Oldsmobile ir kitų, taipgi importuotų. Įvairių kainų. Pradedant nuo $50.00. Mūsų dirbtuvėse prityrę mechanikai pataisys karoseriją (Body), sparnus (Fenders) ir sureguliuos motorą

BALZEKAS MOTORS, 4030 S. Archer VI 7-1515

Seniausias automobilių pardavėjas Chicagoje, gerbiamas virš 50 metų.

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/4 % a year

Paid and Compounded Quarterly

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 7 3/4 %

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Phone: VIrginia 7-7747
HOURS: Mon.Tue.Fri.9-4 Thur.9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą.

Mes norėtum būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki $40,000.00

FRANK ZOGAS
President

MIDLAND SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION
4040 Archer Avenue
Chicago, Illinois 60632
Phone: 254-4476
Ir 8929 So. Harlem Ave.,
Bridgeview, Illinois 60455
Tel. 598-9100

5 1/4 % paid quarterly 4 Year Savings Certificates Minimum $5,000

7 1/2 % All accounts compounded daily — Passbook Savings